

www.ezermester.hu

Tudatos otthonteremtés

Ezermester

Szlovákiában: 3,80 EUR • Szerbiában: 470 Din • Romániában: 16,7 Lei

Éves előfizetőknek: **490 Ft** **645 Ft**

2023/6. június

SZÉPÍTSD VELÜNK ÁLOM HÁZAD

Trapézlemezek, cserepeslemezek, kerítéselemek,
teherhordó trapézlemezek, szendvicspanelek,
szelemenek, kiegészítők, akár raktárról.

- ✓ rövid gyártási határidő
- ✓ nagy színválaszték
- ✓ gyors kiszállítás
- ✓ kiváló minőség

Lemezkerítésekkel
kapcsolatos szakcikkünket
keresd a 31. oldalon.

METAL-SHEET

A LEMEZBE ZÁRT ÉRTÉK

**RIGIPS®
ENERGOBOARD RE**
Üvegszállal erősített gipszkarton

- ✓ Magyar termék
- ✓ Nem éghető (A2-s1,d0)
- ✓ Innovatív
- ✓ Ergonomikus
- ✓ Környezetbarát
- ✓ Minősített válaszfalak építéséhez A-115/2017 NMÉ
- ✓ 7%-kal csökkentett CO₂ kibocsátás a gyártás során

@Rigips.Hungary

@saintgobainhungary

@saintgobainhungary

@RigipsHungary

Kedves Olvasónk!

E lapszámunktól új szerkesztési elveket alkalmazunk az Ezermeisterben. Miközben lapunk állandó rovat-szerkezetét (technológia, építés, otthon, kertápolás) továbbra is megtartjuk, egy-egy lapszámot kicsit tematikussá alakítunk. A legérdekesebb, legaktuálisabb témákat nagyobb terjedelemben, kiemelten kezeljük, és ezen belül csoportosítjuk az ismereteket, tudnivalókat, újdonságokat. Ebben a lapszámunkban a **KERTÉPÍTÉS, KERTGONDOZÁS** a fő téma, olvasóink számára grafikailag is elkülönítettük, láthatóvá tettük a témakörbe tartozó írásokat. A következő összevont lapszámunk pedig az idei év talán legfontosabb területével, az **Energiamegtakarítással, korszerűsítéssel** (fűtés, szigetelés, szellőzés-technika stb.) foglalkozik majd nagy terjedelemben.

10 Klímakarbantartás nyár előtt

20 Konyha a szabadban

16 Kerti járda betonból vagy járólappból

26 Raschel hálók

24 Kerti zuhanyok

32 Virágladás vagy szabadföldi növénygondozás

közérdekű

Szomszédviták	4
Kutak engedéllyel és engedély nélkül	6

újdonságok, érdekességek

Elektromos autó akku nélkül	14
Korlátlan energia a Holdon	14

gépek, szerszámok, technológiák

Klímakarbantartás a nyár előtt	10
--------------------------------	----

szponzorált cikk

Egészséges szigetelés: URSA Lignin	8
A hűtő-fűtő álmennyezet borítása gipszkartonnal	12

KERTÉPÍTÉS, KERTGONDOZÁS

építés, felújítás

Kerti járda betonból vagy járólappól	16
Konyha a szabadban	20
Kerti zuhanyok	24
Kerítésépítés, tervezés	29

szponzorált cikk

A kert gondozása egyszerűen	15
Mit nyerünk a hőszigeteléssel?	19
Terasz építése talajszavarral	23
Lemezkerítés	31
Tápodatok növényeink számára	34

kert, növényápolás

Raschel hálók	26
Virágladás vagy szabadföldi	32
Klímaváltozás a kiskertekben: milyen fajok tűnnek el és melyek jönnek?	35
Az újdonságok: csak itthon újdonságok	38
Nyáron is ültethetünk	40
Haszonnövények társberletben	42
„Ál” évelők, efemerek	44

Szerkesztőség és postacím:

1163 Budapest, Kövirózsa utca 2/B. fsz. 1.
Telefon: +36-30-201-9668

www.ezermeister.hu

E-mail: ezermester@ezermester.hu

Főszerkesztő: **Perényi József**

Munkatársak: **Dobos Éva, Nagy Z. Róbert, Nagy Hajnal, Jóvér Erika**

EM Internet: **dr. Perényi Marcell**

Kiadja az **Ezermeister 2000 Kft.**

Felelős vezető: a Kft. ügyvezetője

Kiadóhivatal:

1163 Budapest, Kövirózsa utca 2/B. fsz. 1.
Telefon: +36-30-201-9668

ISSN 2064-0145 (print)

ISSN 1587-1444 (online)

Oláh Nyomdaipari Kft.

Felelős vezető: **Oláh Miklós** vezérigazgató

Hirdetésfelvétel a szerkesztőségben.

Megjelenik havonta egyszer.

Terjeszti a LAPKER Zrt. országos hálózatán keresztül, illetve kiemelt hirdaparus pavilonokban: RELAY, INMEDIO, TESCO, AUCHAN, SPAR, továbbá üzemanagyító állomásokon, postahivatalokban regionális részvénytársaságnál és alternatív terjesztőknél, valamint a HungaroPress-nél.

Terjesztés gondozás:

HÍRVILÁG PRESS Kft., telefon/fax: 411-0491
e-mail: hirvilag.press@hirvilagpress.com

Előfizetési díj: egész évre

csekken vagy átutalással: 5880 Ft

Előfizethető bármelyik postahivatalban, a szerkesztőség címén levélben, illetve a www.ezermeister.hu / Előfizetés oldalán, az Ezermeister 2000 Kft. számlaszámán: MKB 10300002-10591968-49020015

Információ előfizetésről:

+36-30-201-9668

ezermester@ezermester.hu

A lap digitális változata megvásárolható, illetve előfizethető a www.dimag.hu oldalon.

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget!

Közlésre alkalmatlan kéziratokat, képeket, rajzokat nem őrzünk meg és nem juttatunk vissza!

Szomszédviták

A zajtól az akadályokkal kirakott útszélekig

A településeken az együttélés nem mindig zökkenőmentes, olykor akaratlanul okoznak egymásnak kellemetlenséget a szomszédok. Máskor akarva. Ezt elkerülendő lennének a szabályok arról, hogy mikor lehet zajos munkát végezni, vagy állhatunk e a szomszéd háza elé az autóval. A gond csak annyi, hogy ezek nem egységesek, településként más-más szabályokat hoznak az önkormányzatok, emiatt nem egyszerű jogkövetőnek lenni.

Fűnyírás, fűrés-faragás

Az egyik leggyakoribb konfliktus forrása a zaj, hiszen van, aki hétfvégén pihen, más pont hétfvégén ér rá a háza körül elvégezni a szükséges feladatokat, melyek gyakran zavaró hanghatással járnak. A 2012. évi II., szabálysértésekről szóló törvény kimondja, hogy aki lakott területen, az ott levő épületben vagy az ahhoz tartozó telken indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma zavarja, szabálysértést követ el. A PTK 2013. évi V. törvény alapján az ingatlan használójának – tulajdonos, bérlet, hasznélvező – kötelessége, hogy ne zavarja szükségtelenül a szomszédjait, illetve a környezetben lakókat. A lakóknak ugyanis nem kötelessége eltérni a zajt. Azonban az elég szubjektív, hogy kinek mi a szükséges és szükségtelen zaj. Sajnos nincs általános csendháborítási szabályrendszer, ez településként, kerületenként, vagy társasházak esetén akár házanként eltérhet.

Ma már egy telefonos applikációval is mérhetjük

A 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelete mondja ki, hogy milyen határértékeken belül kell esnie az adott zajnak, attól függően, hogy az ingatlan hol helyezkedik el, és hogy hány órákor történik a zajkeltés. Kisvárosban, faluban található lakóterületen 6 és 22 óra között 50 dB, 22 órától 6 óráig 40 dB zaj a határ. Nagyvárosban, sűrűn beépített, vegyes lakóterületen 6 és 22 óra között 55 dB, 22 és 6 között pedig 45 dB a határérték.

Ha a hangos tevékenység a rendeletben megjelölt időpontokon kívül, vagy a megadott zajszint felett történik, akkor elvileg szólhatunk a rendőrségnek. Ha úgy ítélik meg, hogy valóban szabálysértés történt, akkor bírságot szabhatnak ki, ha pedig a zavaró zaj visszatérő problémát jelent, birtokvédelmi eljárás kezdeményezhető. Kérdés, hogy ilyen ügy-

ben egyáltalán kijön-e a rendőr, a másik mérlegelendő, hogy ezzel elkezdődhet a szomszédok között egy soha véget nem érő vita, adok-kapok, ami lehet, hogy a kellemetlenségeket még súlyosabb irányba tereli, nem pedig a megoldás felé.

Nyáron a fő problémát a fűnyírás szokta okozni, és mivel ez külső zajforrásnak minősül, erre szigorúbb a szabályzás. Általánosságban fűvet nyírni csak hétköznap reggel 7 és este 20 óra között szabad, szombatonként reggel 9 és 12 óra között, vasárnap és ünnepnapokon pedig tilos. De az önkormányzatok szabadon eltérhetnek ettől.

Közterület, de néha nem

A házak előtti közterület érdekes jogi és logikai megítélés alá esik. Amikor fűvet kell nyírni, a járdáról havat kell eltakarítani, az a ház tulajdonosának a dolga, tehát olybá tűnhet, az is az ő magánterületéhez tartozik. Ám amikor valaki ráparkol, és nyomvályút csinál a fűben, azt nem védheti meg a területet gondozó például kövek kirakásával, mert az közterület.

Ez egyébként jellemzően kis magyar abszurd, hogy rendszerint mindig annak kell tekinteni a ház előtti területrészt, ami a tulajdonosnak előnytelen, az önkormányzatnak előnyös.

Ház előtti parkolás

Azt, hogy a házunk elé parkol valaki, azt kötelesek vagyunk tűrni, mert az közterület, még ha a gondozásáról többnyire nekünk kell gondoskodni, akkor is. Azonban nagyon gyakori probléma, hogy az ingatlan tulajdonosa más járművek miatt nem tudja megközelíteni a saját kapubejáróját. Ennek a jogi problémájának a megoldása – legalábbis a törvényes keretek közt – nem is olyan egyszerű.

A kapubejáró előtti rész tartozhat az ingatlanhoz, azaz lehet magánterület, de gyakrabban az már közterületnek minősül. Ennek abból a szempontból van jelentősége, hogy közterület esetén például az önkormányzat akár fizetős parkolóhelyeket is kialakíthat az ingatlanunk előtt.

Magánterület esetén azonban a tulajdonos – ritka kivételtől eltekintve – más járművek parkolását akár tereptárgyakkal is megakadályozhatja. Mondjuk ez ritkaság, hogy valaki méterekkel beljebb építi a házat (utcaképi okokból erre lehet, hogy nem is volt lehetősége), vagy beljebb teszi a kerítését annak érdekében, hogy a kerítésen kívül is maradjon olyan magánterület része, ami felett rendelkezhet, például oda csak ő parkolhat. A ház előtti közterületi parkolási helyzet még kellemetlenebb, ha éppen a házunk előtt parkolásra kifejezetten alkalmas szélesebb terület van, vagy található a közelben üzlet, focipálya, rendezvényterem, ami miatt mások rendszeresen parkolnak a házunk előtti részen. Így e területet mi kvázi ingyen tartjuk rendben, azért hogy mások használják. Ilyenkor is (több-kevesebb sikerrel) a rendőrség és a közterületfelügyelet eljárását lehet kezdeményezni, de csak akkor, ha a parkolás a KRESZ szabályait sérti.

Például tilos várakozni ott, ahol a jármű az útmenti ingatlanra való behajtást vagy az onnan történő kihajtást – az ingatlannal rendelkezni jogosult hozzájárulása nélkül – akadályozza. Valamint ott és úgy is tilos várakozni, ahol a jármű szabályosan várakozó másik jármű megközelítését vagy elindulását akadályozhatja. Ebben az esetben a szabálysértés független attól, hogy az akadályozó jármű közterületen, vagy magánterületen van-e leállítva. Célzerű lehet ilyen helyeken a kapura is felszerelni egy megállni tilos vagy várakozni tilos táblát, esetleg egyedi táblát kihelyezni, amin szerepel a KRESZ előbb említett rendelkezése, és hogy a szabálytalan várakozás minden esetben rendőrségi feljelentést von maga után. Aztán embere vá-

Minden nézőpont kérdése

Van egy mondás, hogy egyenlők között is vannak első. A szabályok persze annyit érnek, amennyit betartanak, vagy betartatnak belőlük. E sorok írója évekkal ezelőtt járt úgy, hogy nekiment egy 40 cm magas, fém kerékpártárolónak, ami úgy lett kihelyezve, hogy a közút közvetlen széléig lógott, az útpadkán is rajta volt. A közútkezelővel levelezés kezdődött az autóban keletkezett kár miatt, és mindaddig jogosnak tűnt a kártérítési igény a kihelyezővel szemben, amíg ki nem derült, hogy a kerékpártárolót a helyi önkormányzat rakatta oda, csak egy kicsit szabálytalanul sikerült ennek a kivitelezése. Egyik hivatal nem bántja a másik hivatalt, az igazság szubjektív, a szabályok meg nem mindenre vonatkoznak egyformán, így az ügy gyakorlatilag megszűnt létezni. A kerékpártároló pedig 40 centivel az éj leple alatt valahogy távolabb mászott az úttesttől, így már nem is ott volt, ahol volt.

logatja, lesz, akinél hatást érünk el, lesz, akit ez nem fog érdekelni.

Bár nagyon bosszantó, ha a saját ingatlanunk előtt akadályoznak bennünket a szabálytalanul várakozó járművek, de az önbíráskodással, vagy az akadályozó járművekben károkozással csak magunkra hozzuk rá a bajt. A rossz helyen álló, minket akadályozó járművek megroggálása büncselekmény, a rongálás miatti büntetőeljárás mellett pedig az okozott károk megtérítésére is kötelezhető az elkövetője, és az sem lesz enyhítő körülmény, hogy a megrongált jármű szabálytalanul parkolt.

Kövekkel sem védhetjük a gyeptet a parkolóktól

Magánterületen nincsen akadálya kövek, vagy egyéb tárgyak elhelyezésének a területen, ez tulajdonosi jogunk. A közterület tulajdonosa azonban az önkormányzat. A közterületre pedig engedély nélkül semmilyen műtárgy nem helyezhető el: kövek, betontömb, karó,

oszlop. Egyes önkormányzatok rendelkezéssel meghatározzák a konkrét távolságot is, nem mindegy, hogy mondjuk az árok mellé, két méterre az úttesttől ütnék le egy fényvisszaverővel ellátott karót. Ezzel baleset- és kármegelőzési kötelezettségünknek teszünk eleget, és jogszerűen eljárva az önkormányzati rendelettel sem megyünk szembe. Azonban ez a fényvisszaverő karó nem kerülhet az út mellé közvetlen, pedig két legyet ütneünk egy csapásra: parkolni sem tudnának ott, és egyben jeleznék a beljebb lévő árkot. Minden közterületi kihelyezést engedélyeztetni kell, és ezt jó eséllyel elutasítják településképi okból, hiszen ha nekünk engedik, akkor ott eltér az utcakép a többiekétől, ha mindenkinek engedik, akkor előbb utóbb karókkal és kövekkel lesz tele az út széle, és nem lehet majd leparkolni. A közterületre kihelyezett tereptárgyak miatt bírságot is kaphatunk, emellett kártérítésre is kötelezhetnek, ha valakinek a járművében kár keletkezik, mert ráhajt egy ilyen parkolás akadályozási céllal kitett köre.

Nagy Z. Róbert

Kutak engedéllyel és engedély nélkül

Továbbra is díjmentesen lehet üzemeltetni a korábban létesített és bejelentési kötelezettségnek eleget tevő kutakat – közölte Nagy István agrárminiszter. A tárcavezető arra hívta fel a figyelmet, hogy az Agrárminisztérium elkötelezett a felelős vízgazdálkodás és az öntözéses gazdálkodás kiszélesítése mellett. E cél érdekében módosult korábban a vízgazdálkodásról szóló törvény is.

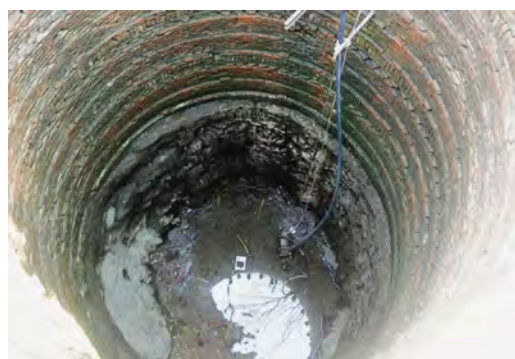

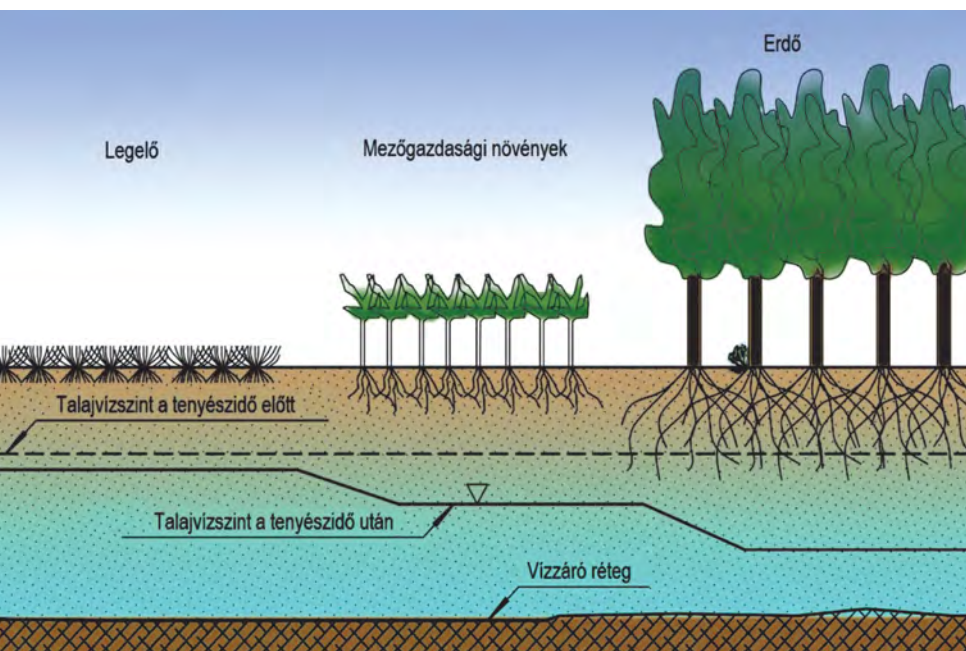
Az új szabályok megkönnyítették a mezőgazdasági öntözési célú kutak nyilvántartásba vételét és a vízgazdálkodási engedélyezési eljárását is. A bonyolult adminisztráció helyett egy egyszerűsített adatlapon kell a bejelentést megtenni, ha a vízkivétel

kizárólag talajvízből történik. A szabályozás célja az volt, hogy megoldódjon az az évek óta súlyosbodó probléma, amelyet az engedély nélkül kialakított kutak jelentenek a mezőgazdaságnak és a környezetnek. Fontos kitétel, hogy a kút karszt- vagy rétegvíz-készlet igénybevétele nélkül, talaj-, illetve talajvíz-szennyezéssel nem érintett területen létesítsék, és annak talpmélysége az 50 métert nem haladja meg, illetve az első vízzáró réteget nem éri el. Lényeges továbbá az is, hogy a kút csak az üzemeltetője művelésében álló földterületek öntözését biztosíthatja. A bejelentési kötelezettséget szankciómentesen 2023. december 31-ig lehet megtenni a Nemzeti Földügyi Központnál. A bejelentés, illetve az engedélyezési eljárás mentes az illeték- és díjfizetési kötelezettség alól, aki ennek eleget tesz továbbra is díjmentesen üzemeltetheti a kútját – nyilatkozta az agrárminiszter.

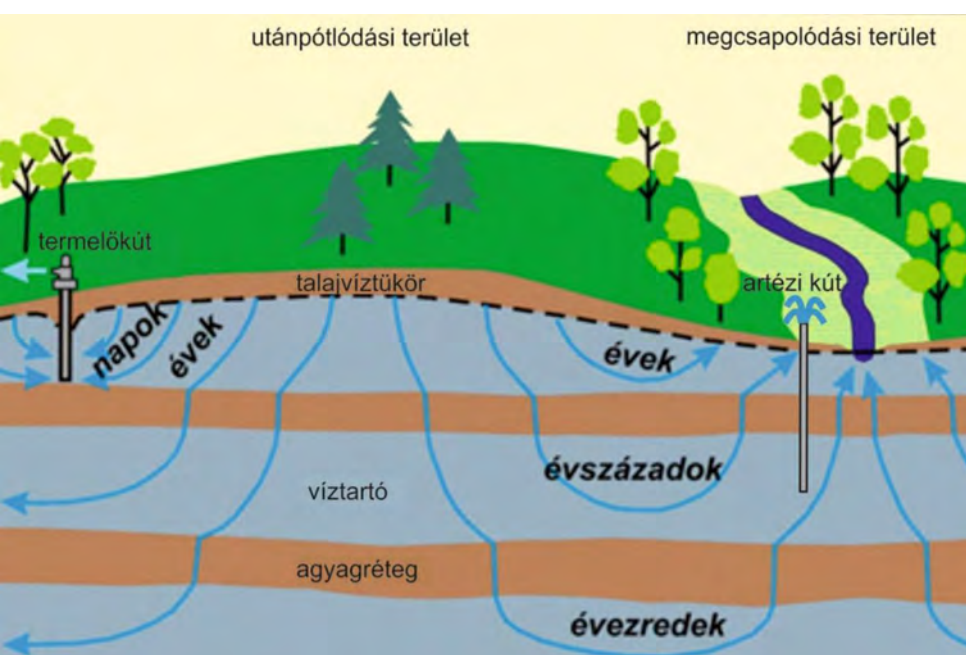
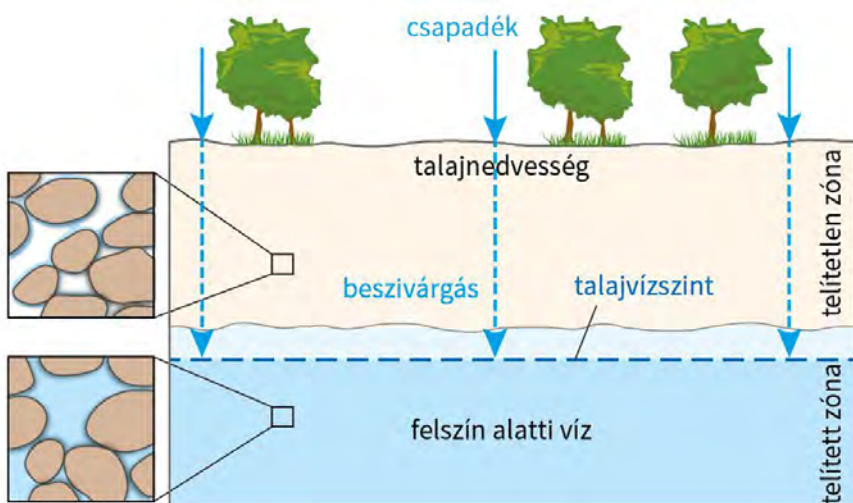
A vízgazdálkodásról szóló 1885. évi XXIII. törvény cikk értelmében „az élet rendes szükségletére vizet szolgáltató kutakat” saját birtokán mindenki szabadon építhetett, tehát ehhez engedély nem volt szükséges. Ez a szabályozás 1965. július 1-jéig volt hatályban. Utána az 1992. február 15-ig hatályban lévő 32/1964. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján az ásott kút megépítéséhez csak akkor nem volt szükséges engedély, ha annak mélysége az első vízzáró réteget követő záróréteget nem haladja meg. Volt még két kivétel, de azok egyértelműen gazdálkodó tevékenységre utalnak, írja az infostart.hu. Úgy lehet értelmezni az akkor kialakult helyzetet, hogy bár 1992. február 15. napját követően mindenféle kútépítés engedélykötelessé vált, ha a kút 1992 előtt épült, akkor valószínűleg jogszerűen épült, tekintve, hogy akkor nem kellett rá engedély. Bár a törvény nem rendelkezik róla, ezt úgy is értelmezhetjük, hogy az, ami jogszerűen épült, arra fennmaradási engedély sem kell.

Csakhogy a mostani szabályozás egyértelmű. Kétféle engedélyt lehet kérni, és a különbséget éppen a kút létesítésének az időpontja jelenti:

- ha az ásott vagy fűrt kút 1992. február 15. napja után létesült, akkor fennmaradási engedélyt kell kérni.
- ha az ásott kút 1992. február 15. napja előtt jogszerűen létesült, akkor üzemeltetési engedélyt kell most kérni.

Tehát ugyanazt a kérelmet kell beadni, az eltérés csak az, hogy a 31 évnél fiatalabb kutakra fennmaradási engedélyt, az annál idősebbekre üzemeltetési engedélyt kell kérni a jegyzőnél – a jelenleg hatályos szabályok szerint legkésőbb 2023. december 31-ig.

Mindez persze csak abban az esetben érvényes, ha nem változik a jogszabály. Nagy István agrárminiszter egy rádióinterjúban (Inforádió, Aréna) arról beszélt, hogy a mezőgazdasági célú kutak esetében a múltira visszamenőlegesen semmilyen szankciót vagy teherterelt nem kívánnak a gazdákkal szemben alkalmazni, és a belterületi, lakossági fűrt kutak esetében is ezt az elvet kell szem előtt tartani. Olyan javaslatot kívánnak a kormány asztalára tenni, hogy az egészet úgy kell hagyni, ahogy van, ne kelljen semmilyen lakosságvégzáló történet. Sőt, a bejelentéstől is tekintsen el a törvény, mert semmilyen veszélyt nem hordoz magában az, hogy valakinek az udvarán van egy 12-13 méter mély kútja, ami gyakorlatilag az esővizet gyűjti össze, és azzal a maga kis veteményesét vagy a virágágyását meglocsolja – mondta a miniszter. ■

Egészséges szigetelés?

URSA Lignin

Minden szakmának megvan a maga szaknyelve. Évtizedek óta bombáznak bennünket a reklámok olyan kifejezésekkel, mint liposzóma, bifidus essensis és társaik. Először tátott szájjal hallgattuk, és kimondani sem tudtuk, aztán megvettük, kipróbáltuk, szótárunkba beemeltük ezeket a furcsa szavakat. Ma pedig már elképzelhetetlen az életünk nélkülük. Mindenki megnyugtatóására először is szeretnénk leszögezni, hogy a lignin is teljesen kézzelfogható valóság, mi több: minőség.

Mi az a lignin?

A lignin természetes polimer, a növényekben található anyag. Többek között arra szolgál, hogy összetartsa a növényekben a szálakat, szilárdságot és stabilitást adva nekik. A lignin a természet egyik igazi csodája: víztaszító, ellenáll az UV sugárzásnak, de a baktériumoknak és gombáknak is. Ismerhetjük a papíripar melléktermékeként, és lignin-alapú gyanta is készíthető belőle. A lignin a természetben található olyan megújuló nyersanyag, melyből nagy mennyiség nyerhető ökológiai lábnyomunk növelése nélkül.

Az üveggypapot kicsit hasonlít a vattacukorhoz, még a gyártástechnológiájában is: az üveghulladékot megolvasztják és egy speciális centrifuga segítségével finom üvegszálakat húznak belőle. Az egyetlen különbség, hogy a szálak

önmaguktól nem képesek összetapadni; ragasztóanyagra van szükség az eredendően törekeny üvegszálak stabilizálásához. Célkitűzés a fenntarthatóság érdekében, hogy ez a kötőanyag a lehető legtermészetesebb anyagból készüljön, és ennek érdekében folyamatos termékfejlesztésre van szükség.

Egészséges alternatíva

Nem újdonság, hogy az URSA vállalat által gyártott szálas ásványgyapotok kiváló szigetelő képességgel rendelkeznek, tartósak és környezetbarátok. Mi emeli ki most az új URSA Lignin szigetelőanyagokat még inkább a többi hasonló termék közül? Az **egészség** kulcsfontosságú tényező a rohanó 21. században, és az új URSA Lignin technológia az új mérföldkő, amely új dimenziót nyit a minőségi, fenntartható szigetelések választékában.

Az URSA Lignin technológia lehetővé teszi, hogy az URSA ásványgyapot termékek korábbi kötőanyagát természetes lignin alapú kötőanyaggal helyettesítsük, és ezzel tovább növeljük környezetbarát, egészségbarát mivoltukat. Érdemes közelről megvizsgálni azt is, milyen további előnyös tulajdonságokat kölcsönöz a lignin kötőanyag a szálas üveggypapotoknak.

Az URSA Lignin technológia alkalmazásával készült szálasanyagok puha tapintásúak, mint a vatta. A természetes, halványbarna színű gypapotoknak nincs kiporzásuk sem. Ez beépítésüket is maximálisan felhasználóbaráttá teszi, ezért okkal válnak nemcsak a háztulajdonosok, de a kivitelezők kedvencévé is. Ezek a szigetelőpaplanok a fák illatát hordozzák. Ugyanolyan időállóak, és ellenállnak a rájuk ható fizikai és kémiai hatásoknak, mint az erős törzsű hatalmas faóriások az időjárás viszontagságainak. Az első URSA Lignin technológiával készült szigetelőanyagok az **URSA SF 34 LIGNIN és az URSA SF 32 LIGNIN ásványgyapotok**.

Komfort és praktikum

Elérkezett az idő, hogy valóra váljanak a lakályos padlástérrel kapcsolatos álmok. Amikor nemcsak „egy kis korszerűsítésre” vágyik a háztulajdonos, hanem olyan új lakrészek létrehozására, amelyek a mindennapi élet komfortját mozdtítják elő. Az tesz igazán lakályossá egy otthont, amikor a falak között és a falakból is élet sugárzik. Ám ennek alapja a jó egészség. Egészséges beltéri levegő biztosítása pedig csak természetes anyagokkal érhető el.

Ahhoz, hogy biztonságos és komfortos otthon épülhessen, ráadásul hosszú távra, feltétlenül szükséges a tetőt alkotó faanyagok statikai állagvizsgálata. Faipari szakember tud megnyugtató választ adni a szerkezetet esetleg károsító farontó (gomba, penész) állapotokról, melyek indokolhatják a szarufák cseréjét.

Jellemzően, ha a szarufák cseréje úgyis meg kell történnjen, akkor mindenképpen a térdfalak megemelése mellett kell dönteni az ideális belmagasság elérése érdekében, hiszen ez is egyik fontos alappillére annak, hogy kellemes legyen a lakótér.

Valódi hozzáadott érték

Az optimális végeredmény biztosítása érdekében elengedhetetlen nemcsak a komplett tetőszerkezeti rétegrend gondos megtervezése és kivitelezése, hanem különös gondot kell fordítani a hőszigetelő – és egyben hangelnyelő – ásványgyapot kiválasztására, valamint a jó minőségű és speciális tetőfóliák alkalmazására. Az épület fűtési-hűtési költségeinek minimalizálása érdekében ajánlatos a 0,032-0,035 W/mK hővezető képességű anyagok felé orientálódni, de természetesen kiváló hatások érhető el az ennél valamivel magasabb deklarált lambdájú ásványgyapotokkal is – amennyiben azok megfelelő vastagságban kerülnek beépítésre. A természetbarát URSA SF 34 LIGNIN és az URSA SF 32 LIGNIN ásványgyapotok 0,034, illetve 0,032 W/mK lambdával rendelkeznek.

Kiváló hő- és hangszigetelő képességükön felül kiporzás-mentesek, környezetszennyezés nélkül lebomlók, méret és formataartók. Ami pedig a legfontosabb: a házakba beépítve sokkal egészségesebb lesz a beltéri klíma!

Többféle szigetelési rétegrend alkalmazható a tetőterekben, és az adott épület adottságaitól függ, épp melyik a legelőnyösebb: szarufák közötti és alatti vagy feletti, esetleg kívülről hízalt utólagos tetőszigetelés. Bármely rétegrend első lépéseként a szarufákra felül URSA SECO 0,02 külső páraáteresztő tetőfóliát kell elhelyezni, az átlapolásoknál a gyárilag felhordott ragasztószalaggal kialakítva a szélzárást. A szerkezetet kívülről cserépfedés zárja le, közte és a fólia között minimum 5 cm magas átszellőztetett légrés beiktatásával. Belülről a minimum 15 cm tartómagasságú szarufák közé kell beszabni a lehetőség szerint minél alacsonyabb deklarált lambdájú URSA ásványgyapot szálas szigetelőpaplant, melynek a szarufák közé való tökéletes befejezését 1,5-3 cm ráhagyással kell biztosítani, és ügyelni kell a szigetelőanyag toldásainak szoros egymáshoz illesztésére is. Sokan nem tudják, hogy rozsdamentes „Z” alakú huzalozással csak a 0,037 vagy nagyobb hővezetési tényezőjű terméket kell ellátni, mert a többi termék „öntartó”.

Az elkészült rétegre – konkrétan a szarufák alá – vízszintes fa vagy fém tartóvázak közé, javasolt még egy további, második réteg hőszigetelést is elhelyezni, min. 10-15 cm vastagságban. A rétegrendet belül a vázszerkezetre felület-folytonosan és légtömören rögzített URSA SECO PRO 100 belső téri pára- és légzáró fólia fedi, amelyet az áttöréseknél URSA SECO PRO KA öntapadó ragasztószalaggal kell körbegallérozni.

Az építőipari szabályozásban jelenleg meghatározott minimum követelmény az $U=0,17 \text{ W/m}^2\text{K}$ hőátbocsátási ténye-

ző érték, amelynek az energiahatékony URSA tetőszigetelő rendszerrel történő felújítás után gond nélkül megfelel a szerkezet. Az URSA szigetelőpaplanjainak beépítése nyilvánvalóan nem egyszerűen „némi szálas szigetelőanyag tetőszerkezetbe való betuszkolását” jelenti, hanem egy valóban tartós megoldást fémjelez, amelybe hosszú távra helyezhetik a bizalmukat mind az építőipari szakemberek, mind a háztulajdonosok, ha épületek energiahatékonytételébe fognak. Kétségtelenül a természet az egyetlen olyan örökség, amit a következő nemzedéknek hátrahagyunk, és az **URSA Lignin** technológiával, természetes és újrahasznosított anyagokból készült termékek mindegyike messzemenően egészséges és fenntartható választás.

URSA Salgótarján Zrt.
www.ursa.hu

Klímakarbantartás a nyár előtt

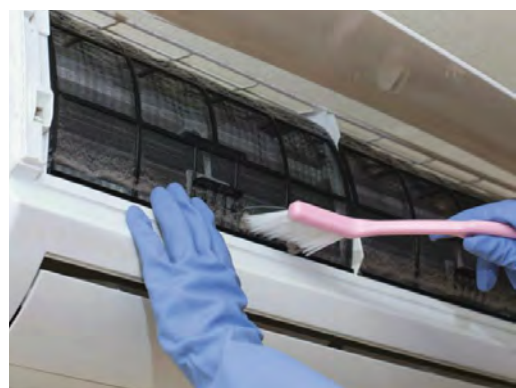
Az elmúlt télen nagyon sokan használták klímakészüléküket fűtésre. Jön azonban a nyár, és most fordul a kocka; a készülékben való hóáramlás, és klímánkat hűtési üzemmódra kapcsoljuk át. Mielőtt ezt megtennénk, érdemes egy idény eleji karbantartást elvégezni, hogy ne a legnagyobb hőségben jöjjön elő a probléma. Hívhatjuk a klímás szakcégeket, talán most még jobban is ráérnek, mint egy hónap múlva, de azért egy kis műszaki érzékkel megoldható a karbantartás saját kezűleg is.

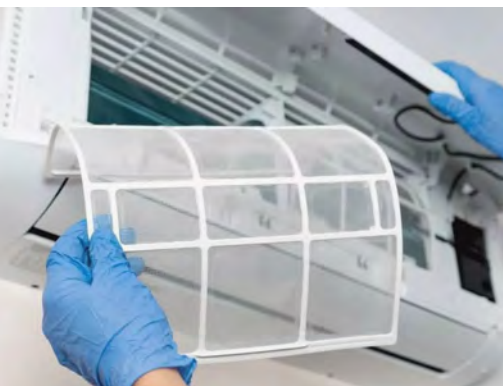

A rendszeres karbantartásokat mindenképp érdemes még a szezon előttre időzíteni. A nem megfelelően karbantartott gép sokkal több energiát fogyaszt és könnyebben meghibásodhat, a nagyobb igénybevétel miatt a készülék élettartama is lerövidülhet, azaz kevesebb ideig tudjuk használni. A klímászezon közepén pedig nehéz lesz jó szakembert találni, aki gyorsan képes rendelkezésre állni, és kitisztítani klímánkat. A készülékeken működés közben jelentős mennyiségű levegő áramlik keresztül. A helyiség levegője óránként ötször megfordul a klímában, és magával viszi a lebegő szennyeződések, elsősorban a port, de a polleneket, virágporokat, gomba spórákat és minden mást. Minden készülékben találhatók szűrők, ezek a por egy részét felfogják. A szűrő felülete a

használat során fokozatosan feltöltődik a lerakódó szennyeződéssel, és ha megfelelő időközönként nem kerül tisztításra, lassan eltömődik. Egyre kevesebb levegő tud keresztül jutni a szűrőn, ez rontja a hűtő (fűtő) hatást.

A szűrőn a por egy része akadály nélkül átjut, és a készülék belsejében, az elpárologtató felületén rakódik le. Ez pedig itt úgy működik, mint a hőszigetelés. A porréteg vastagodásával egyre inkább rontja a felület hőátadását, ezzel csökkenti a készülék hűtő (vagy fűtő) képességét, vagy szakszerűbben kifejezve, rontja a hatásfokát. Csökken a hűtő hatás, és azonos hőmérséklet eléréséhez a készülék egyre hosszabb ideig működik, egyre több áramot fogyaszt. A hosszabb működés alatt még több por kerül a szerkezetbe, és egyszercsak következik az

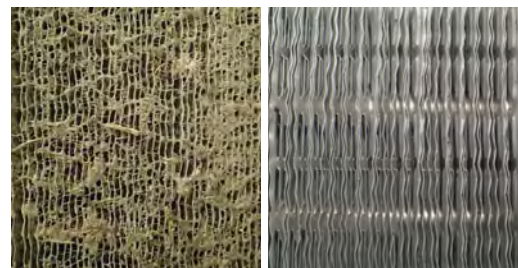

az állapot, amikor a készülék már ki sem kapcsol, mivel a hűtés olyan gyengévé válik, hogy soha nem éri el a beállított hőmérséklet értékét.

A tisztításhoz először is nyissuk fel a beltéri egység előlapját, az alul lévő lamellát (ez az, ami a klíma bekapcsolásakor automatikusan kinyílik, illetve a „swing” üzemmódban folyamatosan mozog) pedig óvatosan pattintsuk ki. Azután vegyük le a szűrőnek a fedelét, és emeljük ki a szűrőket. Ezeket a fürdőkádban alaposan mossuk ki. A tisztításban és a fertőtlenítésben is sokat segít egy forrógőz tisztító. Ilyet elfogadható áron lehet kapni, de a célnak megfelel egy forrógőzös vasaló is. Ez az eljárás garantáltan elpusztítja a szűrőkön esetlegesen megtelepedő gombákat, baktériumokat. A forrógőzös fertőtlenítés idejére a készülék alsó részébe terítsünk egy jó nedvszívó törölközőt, hogy ne csurogjon ki a víz a földre. Ha végeztünk, alaposan töröljük szárazra a készülék belsejét, majd tegyük vissza a szűrőket, és pattintsuk vissza az alsó lamellákat. Ezek után vegyük elő a fertőtlenítő spray-t – ilyen kapható akár a barkács áruházakban, hipermarketekben is, mint „klímafertőtlenítő” –, és alaposan fújjuk be a szűrőket. Végül kapcsoljuk be a készüléket, állítsuk kb. 20 fokra a kívánt hőmérsékletet, és fél órán keresztül járassuk a készüléket. Aztán ki lehet kapcsolni.

A karbantartás keretében kerül sor a kültéri egység tisztítására is. A kültéri egységet kívülről alaposan tisztítsuk meg, a védőrácsokat pucoljuk át, hogy a bele rakódott szennyeződések eltávolítsuk. A kültéri egység tisztítását leghatékonyabban magasnyomású vízszugárral vagy sűrített levegővel végezhetjük. Ha mi magunk kezdünk hozzá, akkor se használjuk soha keféket vagy más olyan mechanikus eszközt, amelytől megsérülhetnek a berendezés szűrői, alkatrészei! A tisztítás megkezdése előtt áramtalanítsuk a készüléket. Ez után vízszugárral vagy sűrített levegő segítségével távolítsuk el a látható lerakódásokat. Száradás után vissza is kapcsolható a készülék, amely működés közben teljesen ki fogja szárítani magát.

Tisztítás közben vagy után fontos leellenőrizni az egység szigetelését, borításának állapotát. Az aktuális gáznyomást csak szakember tudja ellenőrizni, így legálább alkalmanként ne akarjuk elkerülni ezt a lépést. A folyadékkal történő mosás a készülék állapotától függően nem csak víz használatát jelenti, hanem fertőtlenítő hatású szerre is szükség lehet.

A hűtő-fűtő álmennyezet borítása gipszkartonnal

CLIMA TOP RF 10 és CLIMAFIT 10 lapok

A hűtő-fűtő álmennyezetek leggyorsabban terjedő megoldása a kész, a teherhordó födém alá függesztett hűtő-fűtő panelrendszer, amit az egyenletes hőeloszlást elősegítő, jó hővezető képességű építőlemez borít. Ezek az építőlemez azon túl, hogy segítik a hűtő-fűtő rendszer teljesítményének legjobb kihasználását, esztétikusak, könnyen és gyorsan – a szárazépítő technológiában megszokott módon – szerelhetők. A perforált változatok a hangelnyelésben is nagyon jó mutatókkal rendelkeznek.

Ezeknek a megoldásoknak a legfontosabb alapkövetelménye, hogy a legjobb hőátadás érdekében a csővezetéknek teljes hosszában érintkeznie kell a hőleadó felülettel. A Rigips® két olyan építőlemez-típust is forgalmaz, amely kiválóan alkalmas hűtő-fűtő felületek borítására.

Rigips® Clima Top RF építőlemez

Az általánosan elterjedt gipszkarton építőlemezekhez nagyon hasonló megjelenésű, ám azoknál vékonyabb (10 mm),

gipszmagja sűrűbb, ezáltal nehezebb. A többi gipszkarton építőlemezénél jobb hőátadásra és hőelosztásra képes. Szerelése a gipszkarton álmennyezetek szerelési technológiájával megegyezik. A szerelőprofilok távolságát minden esetben a hűtő-fűtő rendszer határozza meg, ám az előírt 40 cm-t nem haladhatja meg. A Rigips® Clima Top RF 10 építőlemezek Rigiprofilokhoz történő rögzítéséhez a HartFix csavarok alkalmazását javasoljuk. Az elkészült felületek hézagolása Vario hézagoló gipsszel történik.

Rigips® Climafit építőlemez

A Climafit megjelenésében is eltér minden más gipszkarton típustól, mert gipszmagjában expandált grafit-örlemény található, amely fekete pöttyökként jelenik meg. A grafit természetes anyagként igen jól megfér a gipsszel, kiváló a hővezetőképessége, és kicsi a tömege. Ennek megfelelően a 10 mm vastag Climafit építőlemez a Clima Top építőlemezekenél könnyebbek, hővezetésük és hőelosztásuk különlegesen jó.

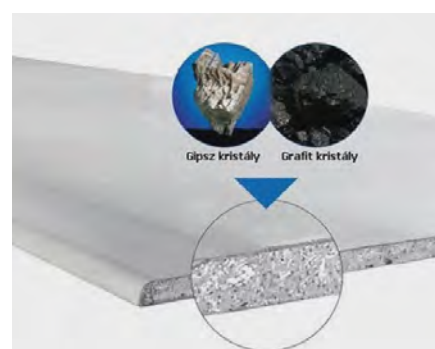
Rigips® Climafit építőlemezek szerelése

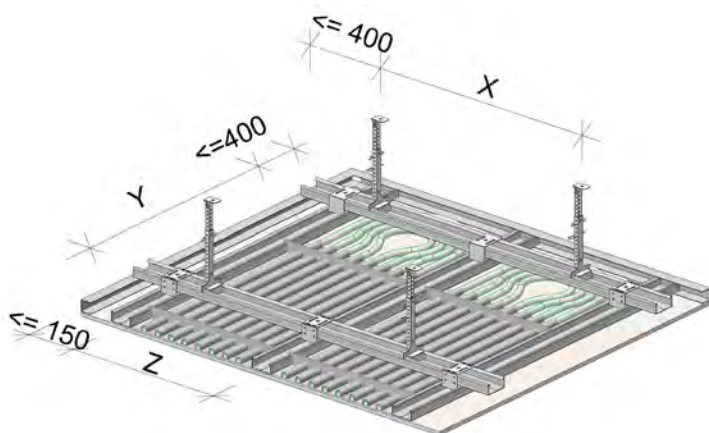
Szerelésük a gipszkarton álmennyezetekkel megegyezik, de a Climafit építőlemezek rögzítéséhez Climafit csavarokat kell használni. A Climafit csavarok különleges, zománc jellegű bevonattal rendelkeznek, színük fehér. A szerelőprofilok távolságát a hűtő-fűtő álmennyezet határozza meg, de a 40 cm-t nem haladhatja meg.

Rigitone Climafit építőlemez

A Rigips® Climafit építőlemez perforált változata: 5-féle mintázattal (6/18, 8/18, 8-15-20 Super, 8/18Q, 12/25Q) készül, a hátoldalukon fekete akusztikus szövetkaszírozással. Amellett, hogy kiválóan alkalmasak a hűtő-fűtő álmennyezetek borításaként, a hangelnyelésük is igen jó. Szerelésük a Rigitone álmennyezetekével megegyezik, de a Climafit

Rigips® Climafit építőlemez

építőlemezek rögzítéséhez **Climafit csavarokat** kell használni. A szerelőprofilok távolságát a hűtő-fűtő rendszer határozza meg, de nem lehet nagyobb a perforált kartonoknál előírt 33 cm-nél. A hűtő-fűtő építőlemezek rögzítésénél fokozottan ügyelni kell a pontos és sík felfektetésre, hogy a hőleadó felület és a csővezeték közvetlen érintkezése biztosított legyen. Amennyiben a csővezeték és a borítólemez között rés van, a hűtő-fűtő teljesítmény jelentősen csökkenhet. A szereléshez lapemelő berendezés használatát javasoljuk.

A hűtő-fűtő felületek hézagolása

A **Rigips® Clima Top RF** és a **Rigips Climafit építőlemez**ek hézagolása a gipszkarton álmennyezetekkel megegyezően történik, hézagoló anyag: **Rigips® Vario**.

A hűtő-fűtő felületek dilatációja

Az épület teherhordó szerkezetében kialakított mozgási hézagoknál ugyanolyan dilatációt kell biztosítani, amelyet az épület teherhordó szerkezetében lévő

igényel. Mozgási hézagot kell kialakítani továbbá minden 50 m²-nél nagyobb felület esetében. Az egyes dilatációs mezők mérete az 50 m²-t nem haladhatja meg, és egyik irányban sem lehet 7,5 méternél nagyobb. Mozgási hézag kialakítása szükséges ott is, ahol a szerkezet geometriája jelentősen megváltozik (a helyiség kiszélesedik, összehúzkódik, irányt vált, az álmennyezet síkja megváltozik).

Felületkezelés

A **Climafit építőlemez**ek festése előtt alapozó réteget kell felvinni, amely a felület egyenletes nedvszívó képességét biztosítja. A perforált lapok esetében az akusztikus kasírozás védelme érdekében az alapozást és a festést kizárólag rövid szőrű hengerrel szabad végezni. Műanyag bázisú, diszperziós festékeket javasolunk.

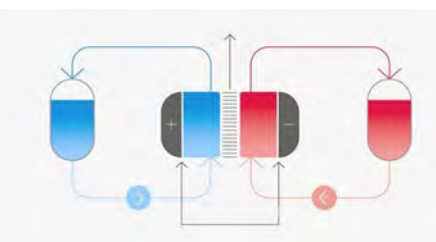
A szakszerűen megépített Rigips® rendszerekre 25 év rendszer-
szavatosságot vállalunk!
Megoldásainkról részletesen a
www.rigips.hu
honlapunkon olvashat.

Kérdéseivel forduljon hozzánk
bizalommal!
(+36 1) 296-0534
rigips.muszakiinfo@saint-gobain.com

Elektromos autó akku nélkül

Elsőre furán hangzik, mert a ma ismert elektromos autók mind – jelentős súlyú – akkumulátorral működnek. Ugyanakkor a valóság az, hogy elképzelhető egy másik út is, ahol a hajtáshoz szükséges energiát nem akkucellák sokasága tárolja a járműben, hanem kémiai reakció állítja elő abban a pillanatban, amikor szükség van rá. A NanoFlowcell autója így működik, és már készen áll a gyártásra.

Jelenleg azon dolgoznak, hogy az autók használatához szükséges töltőhálózatot is képesek legyenek megvalósítani, ez ugyanis egyelőre komoly nehézségekbe ütközik. A bi-ION meghajtású autókban két üzemanyagtartály helyezkedik el, melyek egyenként 125 literesek, és ezekben folyékony állapotban van tárolva a villanymotorok meghajtásához szükséges áram előállításához szükséges bi-ION elektrolitos vegyület. A két anyag keveredésével olyan kémiai reakció jön létre, ami áramot termel károsanyagok kibocsájtása nélkül. Ezek a folyadékok egészen addig nem találkoznak, ameddig nem kerülnek be az „égéstérbe”. Nem mérgező anyagokról van szó, egyszerűen összeöntve sem veszélyesek, és nem is gyúlékonyak.

mot termel károsanyagok kibocsájtása nélkül. Ezek a folyadékok egészen addig nem találkoznak, ameddig nem kerülnek be az „égéstérbe”. Nem mérgező anyagokról van szó, egyszerűen összeöntve sem veszélyesek, és nem is gyúlékonyak.

Az összesen 250 liternyi üzemanyag nagyon soknak hangzik, de a vállalat azért számol ilyen nagy tártkapacitással, mert így rendkívül nagy hatótávot lehet elérni. 2000 km-t tud megtenni a bi-ION meghajtású jármű egy tankolást követően. Azért van erre szükség, mert a NanoFlowcell pontosan tudja, hogy eleinte nagyon kevés kút lesz, éppen ezért a felhasználóknak nagy távokat kell majd megtennie két töltés között. Ha a hálózat idővel fejlődik, jöhetnek majd kisebb kapacitású tankkal szerelt autók is, ami leginkább a tervezés szempontjából érdekes egyébként.

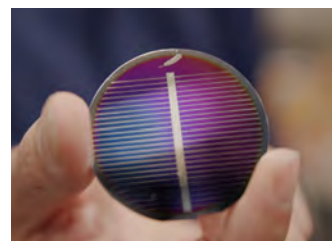
forrás: ipon

Korlátlan energia a Holdon

A Blue Origin űrvállalat olyan módszert dolgozott ki, amellyel holdi törmelékekből hozhatók létre napelemes cellák.

Jeff Bezos amerikai milliárdos űripari vállalata, a Blue Origin bejelentette: olyan módszert fejlesztett ki, amely révén holdi regolit felhasználásával lehet napelemes cellákat, valamint átviteli vezetékeket előállítani – számol be az Interesting Engineering. Az égitest felszínén található törmelékes közetérték régtóta foglalkoztatja a szakértőket, mivel az anyag nagy mennyiségben érhető el a Holdon, fontos alapanyagforrássá válhat a későbbi missziók során. A rendszer elektrolízis segítségével választja szét a holdi regolitban lévő alumíniumot, vasat és szilíciumot a kötött oxigéntől. Ezekből az anyagokból aztán fotovoltaiikus cellákat, üvegburkolatot vagy éppen alumíniumvezetékeket lehet létrehozni. A Blue Origin szerint a regolítból kialakított napelemes cellák akár egy évtizeden át is működhetnek az objektum zord körülményei között. A hasonló módszerek elengedhetetlenek lesznek, ha az emberiség tartósan meg akar telepedni a Holdon. Az égitesten sokkal gazdaságosabb lehet az ottani nyersanyagok hasznosítása, a felszerelések helyben történő előállítása, mint azok költséges szállítása a Földről.

forrás: alternativenergia.hu

A kert gondozása egyszerűen

Nyáron a kert gyorsan a második nappalivá válik. A szép gyepet viszont gondozni kell. A munka gyakran fárasztó és időigényes. Nem így van az erős Scheppach benzinmotoros fűnyírókkal! Nem számít, hogy a kert nagy, kicsi, lejtős vagy félreeső – a Scheppach termékcsalád minden gyephez megtalálja a megfelelő fűnyíró.

Erő durva terepen is

Nagy teljesítmény és tartósság – a Scheppach fűnyírók ideális segítők a nagy és nehéz területekhez is, szinte bárhol használhatók – csak töltsé fel üzemanyaggal, és már kezdheti is! Az erős benzinmotor nagyobb készségségről is gondoskodik, így a Scheppach fűnyírók könnyen megbirkóznak a legnehezebb körülményekkel is!

Vágási szélesség

A Scheppach fűnyírók 40-56 cm vágáshélességgel rendelkeznek. Így még a nagy, akár 2200 m² felületekre is alkalmasak. Általános szabály, hogy minél nagyobb a terület, ideálisan, annál nagyobb munkaszélesség szükséges a kényelmesen munkához. A két oldalon élezett késeknek köszönhetően a Scheppach fűnyírói mindig egyenletes és tiszta fűnyírást biztosítanak.

Mulcsozó funkció

Sok Scheppach fűnyíró átalakítható mulcsozó fűnyíróvá is. Így nem csak levágják a fűvet, hanem azt fel is aprítják. A felaprított fű eloszlik a területen nyírás közben, így trágyázva a gyepet. Ezáltal a gyepnek kevesebb műtrágyára van szüksége, és a talaj sem szárad ki olyan gyorsan. A mulcsozás ugyanakkor sűrűbb, dúsabb és zöldebb gyepet biztosít.

Önjáró funkció

Egyenetlen, lejtős vagy nagyobb területen a nyírás gyakran kimerítő. A Scheppach fűnyírók nagy része ezért integrált kerékajattal rendelkezik. 53 cm-es, 7LE-s, motorjával és elektromos indításával az MS225-53E a Scheppach fűnyíróflotta csúcsmodellje: vágás, gyűjtés, mulcsozás, oldalkidobás, elektromos indítás, tisztító és önjáró funkció. Kisebb kertek tulajdonosai számára viszont a kompaktabb modelleket ajánljuk.

Vágás, gyűjtés, mulcsozás, elektromos indítás

Ezek a MS173-51E fűnyíró erősségei. Az erős motor, önjáró funkció, 65 literes gyűjtőkosár, és az 51 cm-es szélesség még egy nagyobb területre is ideálissá teszi. Az MS161-46-tal a gypápolás gyerekjáték lesz. Erős, 161 cm³-es motor és könnyű súly. Így a kertészkedés szinte magától megy. Az önjáró funkció még a lejtőkkel is elbánik. Az oldalkidobás vagy a mulcsozó funkció igazán sokoldalúvá teszik. A kompakt, könnyen irányítható MP132-42, a Scheppach legkisebb fűnyírója, ideális kis kertekbe. A kényelmes tolszár és a nagy, golyóscsapágyas kerekek kellemes kezelhetőséget biztosítanak.

www.garland.hu

* A 4 év kiterjesztett garancia feltételei:
<https://garland.hu/garancialis-feltetelek>

Kerti járda betonból vagy járólapból

Egy kerti járda építésénél alapvetően két megoldás között választhatunk. Az egyik a szárazon rakott technológia, melynél lényegében kész burkolóelemeket vásárolunk meg, és azokat úgy rakjuk le, hogy nem szükséges betont használnunk. Ez talán a színvonalasabb, de nyilván drágább megoldás. A másik a betonozás; akár úgy, hogy egybe öntjük a betonjárdát, akár úgy hogy betonelemeket öntünk, és öntőformaként kész vagy saját gyártmányú zsaluelemeket használunk.

Mindenekelőtt ki kell találnunk, hogy milyen járdát szeretnénk, az honnan-hová fog vezetni. Egy járda mindig vezet valahonnan valahová. Nem fontos, hogy nyílegyenesen fusson, lehet íve, hogy például minél nagyobb egybefüggő területet hagyjunk a pázsitnak – ez nagyon látványos eleme lehet egy kertnek –, de ha túl sok kacskaringó van benne, akkor valószínűleg gyakran le fogjuk vágni a nagy ívű és felesleges kanyarokat, vagyis nem a járdán fogunk közlekedni, hanem mellette a fűvön.

Az elképzelt járda funkcióját is meg kell határoznunk. A kertkaputól a házig egy forgalmas járdát kell elképzelnünk, melyen sokat, és olykor egyszerre többen is közlekedünk. Ennek a szélessége legalább egy méter, vagy akár kicsit nagyobb is legyen. Hátul a kertben a veteményeshez vagy a virágágyáshoz futó kis ösvénynek viszont nem szélessége ilyen szélesség, oda 60 cm is elegendő. Ha valamilyen fal mellett halad a járdánk, számoljunk hozzá még körülbelül 30 cm-t. Mindig gondoljunk a legalapvetőbb két szempontra, esztétikus legyen és betöltse az alapvető funkcióját.

A tervezés után jöhet a kivitelezés módjának eldöntése. Akár betonból egybe öntött járdát, akár helyben készített betonelemekből kirakott megoldásban gondolkodunk, valószínűleg olcsóbban fogunk kijönni, mint a készen vásárolt kerti járólapokból épített, szárazépítési technológiával megvalósítható változat-

nál. Persze a gyári járólapok kivitelével, szín és forma gazdaságával nem vete-
kedhetünk, de azért a betonnak sem kell
feltétlenül unalmas szürke felületűnek
lennie. Használhatunk betonszínezőket,
és a frissen kiöntött, nyers betonfelületbe
is ágyazhatunk díszítő elemeket, pl. vál-
tozatos színű folyami kavicsokat. A bet-
on készítéséhez minimum egy betonke-
verőre, egy-két segítőre és betonkeverési
alapismerekre van szükség. Ezt a mun-

kát legjobb egy lendületből, egy-két nap
alatt elvégezni. A szárazépítési technika
sem csak abból áll, hogy a kész elemeket
a talajra fektetjük, de időben jobban el
lehet húzni a munkát.

Ki kell jelölnünk tehát a járda pontos
nyomvonalát, majd hozzálatunk a tükör
kialakításához. Ki kell ásnunk a teljes
nyomvonal mentén a földet, amit majd
erre megfelelő anyagokkal pótlunk visz-
sza. Az egybeöntött betonjárdánál nem
szükséges mély tükört kiásnunk, 10 cm
is elegendő, melynek szélei mentén el-
helyezhetjük a zsaluelemeket.

A térkőnek ennél mélyebb – 25-30 cm-
es – tükört kell kiásnunk, amit fel kell
töltenünk a beágyazó anyaggal. A jól
kialakított, kellően tömörített, vibrált, jó
teherbírású alap nem fog megsüllyedni.
Több rétegben, 0-55 mm méretet hasz-
nálva, feltöltjük sóderrel a kiásott vája-
tot, közben tömörítjük. A megfelelően
ledöngölt sóderrétegekre terítjük a finom
szemcséjű 1-5 (vagy 2-5) közüzalékot,
amit tömöríteni már nem kell, viszont
ezzel állítjuk be a pontos szintet.

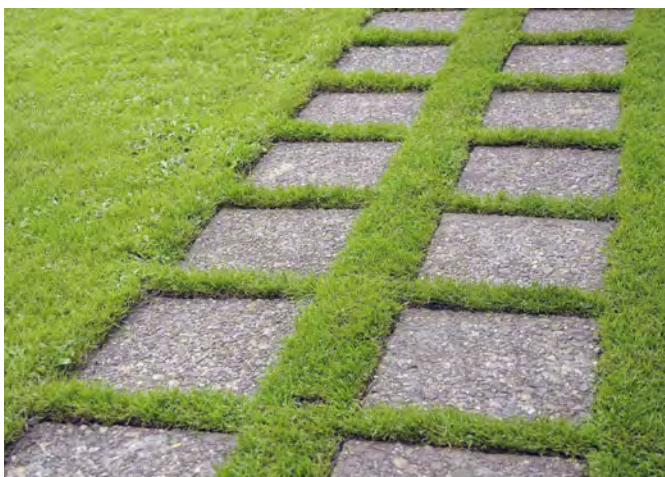
A térkövezésnél fontos szerepe van a
fugázásnak. A homok nem jó fugázó
anyag, nem tartja meg eléggé a köveket,
kifújja a szél a fugákból, ráadásul a gyo-
mok is kikelnek belőle. Olyan anyagot
használunk, ami tartást ad a térkövek-
nek. Besöprő kővel, apró szemcséjű,
1-4, vagy 1-5 mm méretű zúzott kővel
töltjük fel a fugákat. Lehetőleg olyan-
nal, ami nem gömbölyű szemcsékből áll,
mert azok képesek elgördülni egymáson.
Szilánkosra tört szemcséjű besöprő kő a
legjobb. Ennek a szemcséi nem gördül-
nek, inkább egymásba kapaszkodnak,
így adva még nagyobb stabilitást a tér-
köveknek.

Betonjárda készítésénél a tükör kiása-
sát el kell simítanunk a talajt a járda
alatt, majd következnek a legfontosabb,
a zsaluelemek elkészítése. Ehhez használ-
hatunk fenyőanyagú széldeszákát vagy
kifejezetten erre a célra készített zsalue-
deszákát.

Folytatás a következő oldalon!

Folytatás az előző oldalról!

A zsaludeszéknek mindig az egyenes része álljon felfelé, mert ez mutatja meg nekünk a járda magasságát. A zsaludeszék a járda felé a simább felülettel álljon. A zsaludeszék mentén állítsunk 2-3 méterenként egy-egy karót/lécet, hogy stabil maradjon a szerkezet, végül pedig, a kötés során fellépő hőtágulás miatt – a repedések elkerülése érdekében – a járdaelemek közé kb. 2 méterenként keresztben is helyezzünk el léceket, ezzel biztosítva a teret a térfogat-növekedésnek.

A beton elkészítéséhez cement, sóder és víz szükséges. A cement-sóder arány pontos betartása lényeges a jó minőségű beton elkészítéséhez. Alapvetően 1 m³ beton készítéséhez kb. 300 kg cement, 1800 kg sóder és kb. 180 liter víz szükséges. Ez persze túl nagy mennyiség, arányosan le kell osztanunk, amikor az alapelemeket a betonkeverőbe adagoljuk. Az arányokat általában a cementhez viszonyítjuk, tehát ha egy egység cementet veszünk alapul, ahhoz körülbelül harmadannyi víz, és háromszor annyi sóder kell. A víz adagolását legtöbbször szemre végezzük, de ha pontosak akarunk lenni, akkor 1 kg cementhez 0,25 liter vizet kell adni.

A keverés során minden esetben először a sódert, majd a cementet adagoljuk be a gépbe, és miután összekeverte, kis adagokban hozzáöntjük a kimért vizet, ügyelve arra, hogy a végére is maradjon egy kevés. Ha nedves a sóder, akkor figyeljünk arra, hogy ne kerüljön túl sok víz a betonba, ezáltal mindig gondosan ügyeljünk a megfelelő konzisztencia előállításához. Fontos, hogy a betont soha ne keverjük túl sokáig, hiszen ezzel túlkeverés léphet fel, amivel a hozzáadott alapanyagok szétválhatnak, és a beton szilárdsága rendkívüli mértékben csökkenhet.

A beton beöntése után fontos a tömörítés. Ha nagyobb felületről van szó, akkor egy szabályos élű deszka is megfelel tömörítőként és lehúzóként is. A betonnak nagy szüksége van arra, hogy szilárdulás után legalább 2-3 óráig nedvesen legyen tartva.

Valamivel könnyebb a dolgunk, ha zsaluköbe, vagy más formába öntjük a betont. Gyakorlatilag vödörrel betöltögetjük a még elég híg betont a formába, és egyenes léccel lehúzzuk a tetejét, ez gyorsan megy, és a zsalukészítéssel sem kell külön foglalkozni. A nedvesen tartás azonban ilyenkor is fontos. ■

Mit nyerünk a hőszigeteléssel?

A hőszigetelés talán még soha nem volt ennyire aktuális kérdés, mint az elmúlt hónapokban. A következőkben a legfontosabb tudnivalókat tekintjük át röviden.

Az épületek hőveszteségének kb. 30-40 százalékaért a falak a „felelősek”. Egy jól méretezett hőszigeteléssel ennek akár 90%-át is megtakaríthatjuk, ami az egész épületre vetítve kb. 30%-os megtakarítást jelent. A megtérülési időt a jelen gazdasági helyzet bizonytalansága mellett nem is olyan egyszerű pontosan kiszámolni, de az energiahordozók árának folyamatos emelkedése mellett biztosak lehetünk abban, hogy a hőszigetelésre fordított pénz egyre gyorsabban fog megtérülni. A számításnál azt is figyelembe kell venni, hogy a hőszigetelés – miután „visszahozta az árát” – folyamatosan nekünk dolgozik, hiszen a rezsiköltségeink egy jóval alacsonyabb szinten maradnak ezután is.

A homlokzatra – azaz a külső oldalra – elhelyezett hőszigetelés további előnye, hogy télen a falak belső felületi hőmérséklete magasabb lesz, ezáltal nő a beltéri komfortérzet, megszűnik a „húzó” hideg hatása. A külső oldali hőszigetelés megvédi a falszerkezetet, csökkenti annak hőmozgását, ezáltal növeli az épület élettartamát.

Hőszigeteléssel sokkal jobban ki tudjuk használni a falazatok hőtároló képességét, és amellet hogy növeljük az ingatlanunk értékét, még a környezetet is szebbé tehetjük igényes homlokzati színek választásával.

A homlokzatok hőszigetelésénél a legfontosabb szabály, hogy csak minősített anyagokat és komplett rendszereket építsünk be – csak így kapunk gyártói rendszergaranciát! A gyártók által szállított komplett rendszerek minősítésében szereplő valamennyi paraméter (hőszigetelő képesség, páratechnikai tulajdonságok, mechanikai ellenállás stb.) csak a rendszerengedélyben szereplő anyagokra vonatkozik!

Nem elhanyagolható szempont a pontos méretezés sem, hiszen a túl vékony szigetelés ugyanúgy hibás választás, mint az indokolatlanul vastag. Azt sem árt tudni, hogy a hibás, azaz nem előírászerű kivitelezés nemcsak esztétikailag hagy kívánnivalókat maga után, hanem a hőszigetelés hatékonyságát is veszélyezteti.

A Baumit által forgalmazott:

- **Baumit open** (alkalmazható ismeretlen összetételű, vegyes, illetve különleges (pl. vályog, pórusbeton) falszerkezetek esetében is).
- **Baumit Star EPS** (extrém beépítési körülmények között is alkalmazható).
- **Baumit Star ásványi** (bármilyen épülettípusnál alkalmazható).
- **Baumit Pro** (panel- és társasházak homlokzati felújítására ideális).

A Baumit homlokzati hőszigetelő rendszerekre, a mindenkor hatályos törvényekben, jogszabályokban és rendeletekben meghatározott kötelező szavatosság mellett, **25+5 év rendszergaranciát vállal.**

Bővebb információ:
www.baumit.hu

Konyha a szabadban

Nincs is hangulatosabb dolog, mint egy kerti grillezés kellemes baráti társasággal, vagy a családdal. Szerencsések a kerttulajdonosok, akiknek van elegendő helyük erre, sőt esetleg arra is, hogy a valódi konyha minél több funkcióját kitelepítsék a szabadba. A szabadtéri főzésnek más előny is van, az ételszagok elillannak, nem veszik be magukat a lakásba. Ez különösen hasznos lehet a több órás főzést igénylő ételkészítéseknel.

A kertben felépítendő konyhának azért vannak nehézségei, az egyik az időjárás. Itt szét kell választanunk azokat a megoldásokat, amiket fedél alá tudunk elhelyezni, és az olyanokat, amik teljesen a szabadban vannak. Egy mosogató, egy fával fűthető kemence, sparhert, gázsütő viszonylag jól elviseli az esőt, a direkt napsütést. Az elektromos árammal működők azonban már nem annyira, ezeknek a tökéletes szigetelése, érintésvédelme nehezen megoldható, így ha

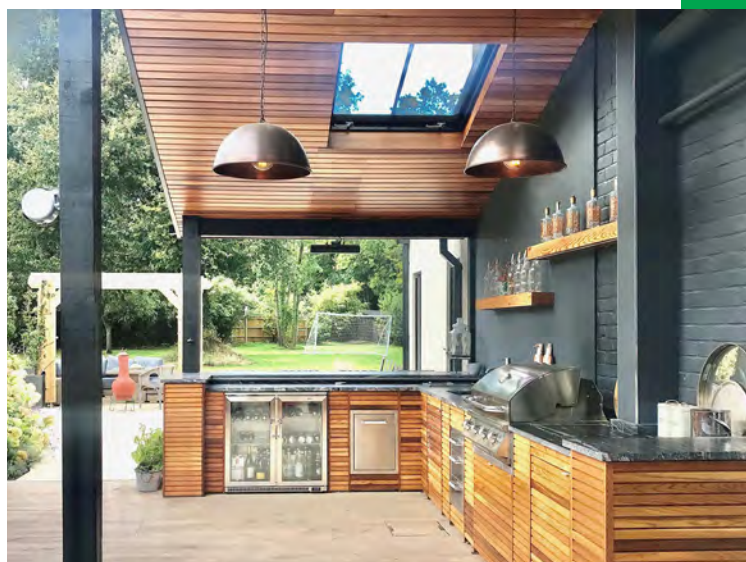
ilyeneket is beleálmódnánk az összeállításba, akkor mindenképpen fedett konyhát javasolunk.

A szabadtéri konyha két fő építőanyaga a kő és a rozsdamentes acél. Fa anyagok csak mértékkel és rendszeres karbantartással alkalmazhatók, műanyagok nem illenek egy ilyen összeállításhoz. A téglák és a természetes kő viszont nagyon is. A fő építőanyag ez legyen.

A kültérben kialakíthatjuk a konyhát sziget módon. Ez praktikus, mert min-

den irányból megközelíthető, hozzá lehet férni, akár körül lehet állni. Tehetünk bele fiókos tárolókat és beépített grillsütőt is a széles pult alá. Természetesen nagyon hasznos a nagyméretű mosogató. Rozsdamentes acélból ez az időjárást is jól bírja, és a nagyméretű edények szabadtéri elmosogatása nagyon praktikus. A grillsütő PB gázos vagy faszenes legyen, elektromos megoldást ide sem javasolunk.

Nagy kérdés a szabadterben elhelyezett hűtő. Ez nehezen nélkülözhető egy kerti parti vagy nagyobb főzés esetén, viszont az áramkivezetést meg kell csinálni hozzá biztonságosan. Ugyanakkor nem is kell azért megijedni a kültéri áramvezetéstől, áramkivezetéstől. Meg vannak ennek a szakmai fogásai és a tökéletesen vízálló, vízzáró hálózati elemei is. Ne barkácsoljunk, készítse a kültéri áramellátást szakember. A hűtőt meg kell

Folytatás a következő oldalon!

Folytatás az előző oldalról!

védünk a csapadéktól, úgy kell beépítenünk, hogy eső ne érhesse.

Valószínűleg nem megy a hangulat rovására, ha szabadtéri konyhánk fedél alá kerül, viszont ennek sok előnye van. Nem csak az, hogy védelmet kapnak a kitelepített konyhai elemek, hanem védelmet kapnak a sütés-főzésben résztvevők és a vendégek is. Nem csak egy gyors záportól vagy csendes esőtől, hanem a tűző naptól is. Egy esztétikus és praktikus elhelyezett fedélnek sokkal több előnye van, mint hátránya. ■

Terasz építése talajcsavarra

Sokak számára már csak egy szép terasz hiányzik a házukhoz, amivel megkoronázhatják otthoni pihenésüket, és praktikusan elhelyezhetik kültéri bútoraikat és egyéb eszközeiket. A terasz anyaga egyéni ízlés szerint készülhet fából, vagy VPC-ből, és a tartószerkezet is lehet akár fából, illetve fémből is. Hogyan is álljunk neki és valósítsuk ezt meg könnyedén?

Mindenek előtt mérjük meg és jelöljük ki az építeni kívánt terasz helyét. Gondoljuk végig, hogy mire szeretnénk használni a teraszt, milyen bútorokat és egyéb tárgyakat szeretnénk elhelyezni rajta. Ez alapján tudjuk meghatározni a megfelelő alapot, hogy milyen távolságban szükségesek az alátámasztások a talajcsavarral és mennyinek kell lennie csavaronként a teherbírásnak. Ha füves vagy földes terület fölé tesszük, akkor azt érdemes leteríteni geotextil szövettel, majd ezt betakarni kavicssal, hogy megakadályozzuk a későbbiekben a fű és a gaz kinövését a terasz deszkái között. A terasz tartószerkezetét (fa- vagy acélgerendák) talajcsavarok lehajtásával

a talajhoz rögzítjük, ahol a letekert alátámasztó talajcsavarok távolsága ne haladja meg a 2 méter távolságot.

A talajcsavar sokkal jobb és gyorsabb megoldás, mint a hagyományos beton alap, illetve beton pillérek készítése. Szükség esetén ez a későbbiekben kiterhelhető és nyom nélkül megszüntethető.

Ha a lecsiszolt és felületkezelt fa rács-szerkezet a helyére került, arra könnyedén rögzíthetjük már a lekezelt faszerkezetet. A teherbírás érdekében érdemes 5x20 cm-es gerendákat választani, hogy megfelelő teherbírásúak legyenek.

A vízelvezetés javítása céljából célszerű egy kis dőlésszöveget adni a terasznak a háztól kifelé vagy fedődeszkák között hagyjunk megfelelő távolságot.

Alapozás beton nélkül

Biztonságos alap pillanatok alatt talajcsavarral. A talajcsavar segítségével a betonozáshoz szükséges idő tört része alatt stabil alap készíthető. Nincs betonozás és kiásott föld, nincs technológiai szünet. A talajcsavar egy tűzihorganyzott acélból készült alapozó elem, ami kiválóan alkalmas arra, hogy az építmények,

Miért jobb talajcsavar mint a beton?

- Az alapozás gyors, pontos és megbízható.
- Nincs ásás, földmunka, kitermelt föld elszállítása.
- Nincs kötési idő, a talajcsavarok azonnal terhelhetők.
- Szélsőséges körülmények között is alkalmazható, nem jelent gondot a fagyponthoz alatti hőmérséklet.
- A csavaralap a betonozáshoz szükséges idő tört része alatt elkészíthető.
- Nincs környezetkárosító hatása sem a telepítésnél sem az elbontásnál.
- Kicsavarható újra telepíthető.
- Építési területen lévő szintkülönbségek gyors áthidalását teszi lehetővé.

különböző eszközök terhelő hatásait közvetítő elemként átadja a talaj teherbíró rétegének.

A talajcsavar egy 30 éves múlttal rendelkező német technológia. A talajcsavar alkalmas pontalapok vagy egymás mellé sorban helyezve sávalapok kialakítására. A talajcsavar felhasználási lehetősége rendkívül sokrétű akár ideiglenes vagy végleges megoldásra van szükség.

A talajcsavar a környezet károsítása nélkül könnyen elbontható, újra felhasználható, ezért az építőipar számos területén alkalmazható alapozó elemként.

A talajcsavar kiválóan alkalmas többek között könnyűszerkezetes házak vagy akár bármilyen kerti építmények alapozására is. A talajcsavar szinte bármilyen talajban alkalmazható legyen az föld, homok, kavics, agyag, köves sziklás talaj, vizes közeg, töltött talaj.

A kivitelezés megkezdése előtt javasolt szakember tanácsát kikérni, amelyben szívesen segít a **Talajcsavarozó Kft.** szakmai stábjában, akik már 2013 óta dolgoznak a magyar piacon, ELSŐKÉNT MAGYARORSZÁGON!

Gács Zoltán

Bővebb információ:

www.talajcsavar.hu

+36-30-946-1243

**1184 Budapest,
Széchenyi István utca 22.**

Kerti zuhanyok

A zuhanyzás a szabadban nagyszerű élmény kisebbeknek és nagyoknak egyaránt! Mi sem kellemesebb a nyári hőségben: a kerti munkák végeztével megmosakodni; kempingezéskor, egész napos túrák végén felfrissülni. Különböző okok miatt egy kerti medence nem mindig kivitelezhető, a napelemes zuhanyok viszont tökéletes költséghatékony alternatívát nyújtanak, valamint meglévő medence mellett is tanácsos fürdés előtt és után zuhanyozni. Rendkívül gazdaságosak, hiszen a meleg vizes változatoknál a napenergia fűti fel a vizet. Házikedvence fürdetése is sokkal kellemesebb lesz a szabadban, főleg egy kiadós esős túra után.

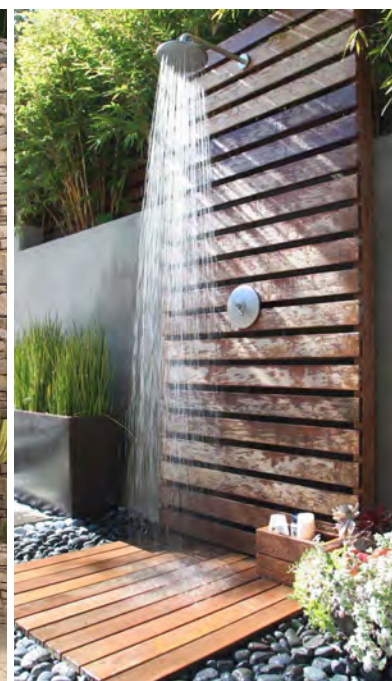
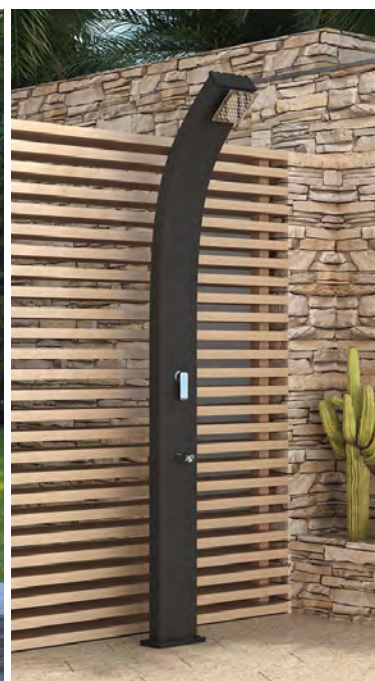
A zuhanyzó helyének megválasztása szorosan összefügg a leggyakoribb felhasználási módjával. Ha gyermekeink gyakran játszanak a homokozóban, és meztláb szaladgálnak a kertben, akkor érdemes rögzített zuhanyzót használni, amely kiegészítő láböblítő funkcióval rendelkezik. Ha azonban kertünk felújítását tervezzük, és nem tudjuk pontosan, hol fog állni például egy tervezett medence, válasszunk egy hordozható modellt, amely így egyelőre sokoldalúan használható, és idővel lecserélhetjük egy robusztusabb, csavározott változatra.

A belépő, legolcsóbb kategóriában már 12 000 forint alatt választhatunk kerti zuhanyt. Az egyszerűbb hordozható kemping modellek kis méretük és takarékos anyaghasználatuk révén ebben az árkategóriában találhatók meg. Gyorsan felépíthető, állítható magasságú, könnyű modelleket találhatunk ebben a kategóriában.

12 000-60 000 forint között már a rögzített változatokkal is találkozhatunk, melyek strapabíróbb anyagból készülnek, különböző kiegészítőkkel együtt érkeznek, és több funkcióval szerelik fel őket. Tartályos, napenergiával működő modellek között is válogathatunk, amelyek energiaköltség nélkül biztosítanak meleg vizet is.

A legmagasabb árkategóriában, 60 000 forint felett időtálló, minőségi anyagok felhasználásával előállított modellek közül válogathatunk, amelyek napenergia segítségével biztosítanak kellemes zuhanyzást kültéren is. Számos termék fokozatmentes hőmérséklet-szabályozással rendelkezik.

A rögzített és a hordozható zuhanyok között aszerint választunk, hogy az év nagy részében, vagy csak alkalmanként kívánjuk-e használni a zuhanyzót. A fix zuhanyok jobban megfelelnek uszodákhoz, pezsgőfürdőkhez és minden olyan helyhez, ahol érdemes állandó helyre telepíteni. A szilárd alapra csavarozással ezek a zuhanyzók robusztusabb konstrukcióval, és az ezzel járó nagyobb tartóssággal rendelkeznek. Nagyobb víztartállyal szerelik fel és további funkciókkal is kiegészítik. A hordozható zuhanyok általában kedvezőbb áron kaphatók, viszont kisebb térfogattal és kevésbé stabil konstrukcióval rendelkeznek. Ennek oka, hogy elsősorban könnyen hordozhatónak, emiatt pedig könnyen összecusukhatónak kell lenniük. A hordozható zuhanyzókat leggyakrabban felfújható medencékhez vagy szezonális munkákhoz vásárolják.

A szabadtéri zuhanyok alternatívája a kempingzuhany, amelyet a sátrunkhoz vagy az ághoz rögzíthetünk, és hagyjuk, hogy a Nap felmelegítse a vizet. A tartály napkollektorként működik, amely a nap energiáját használja fel a víz felmelegítésére.

Kerti zuhany karbantartása

Az, hogy milyen gyakran használjuk a zuhanyzót, nagy hatással van annak általános karbantartására. Ha a tartályban lévő víz 2-3 napig áll, akkor le kell engedni. Ennek oka, hogy a zárt tartályban az algák és más mikroorganizmusok elszaporodhatnak, ami negatív hatással van a vízminőségre. Ha a környéken kemény vízzel kell szembenéznünk, akkor gondoskodjunk a zuhanyfej rendszeres vízkőmentesítéséről. Ehhez elegendő a sima konyhai ecet és a szódabikarbóna, de beszerezhetünk speciális vízköoldót is. Amikor eljön a kert téliesítésének ideje, gondoljunk a szabadtéri zuhanyzóra is. Szereljük szét az alkatrészeket, és tároljuk őket száraz helyen, a tartályból a vizet leengedve.

A teljesítmény a külső hőmérséklettől és az általános időjárási körülményektől függ. Közvetlen napfényben, szélcsendben a víz 2 órán belül elérheti a 60 °C-ot.

Bár a kerti zuhany viszonylag egyszerű eszköz, néhány praktikus extrával is felszerelhető. A legfontosabbak közé tartozik a lábcsap, így csak az alsó lábszárunkat öblíthetjük le a zuhanytömlő használata nélkül. Csak a fix zuhanyzók kínálják ezt a lehetőséget.

A keverőcsap hasznos lehet a víz hőmérsékletének kényelmes beállításához, amely meleg napokon akár 60 °C-ra is emelkedhet. Lehetővé teszi a forró víz hideg vízzel való keverését. Egy stílusos zuhanyszőnyeg, zuhanytálca, zuhanyrács is szép kiegészítő lehet. Fontos: Minél nagyobb a zuhanyfej átmérője, annál nagyobb a kényelem zuhanyzás közben, ugyanakkor magasabb vízfogyasztásra is számíthatunk.

A szoláruhanyokat a lehető legtöbb intenzív napfénynek kell kitenni, amelyből energiát kapnak a víz felmelegítéséhez. Az így kialakított hely ideális esetben szélárnyékban és közel a medencéhez helyezkedik el, vagy más olyan létesítményhez, ahol a leggyakrabban használjuk majd a zuhanyzót.

forrás: árukereső

Napelemes zuhanyzó rögzítése

A kerti zuhany telepítése majdnem gyerekjáték. A hordozható modellek esetében csak keressünk egy sík felületet, ahol felakaszthatjuk a tartályt, és máris kész. A rögzített modelleket betonba, zuhanypadba vagy térkőbe kell csavarozni. A szükséges csavarokat általában mellékelik, azért érdemes vásárláskor a meglétükről megbizonyosodni.

A zuhanyzó rögzítésekor gondoljunk arra is, hogy hogyan tudjuk elvezetni a vizet, hogy ne alakuljon ki sáros tócsa a zuhany alatt. A vízelvezetési problémát megoldhatjuk egy lefolyóba vezető csatornával, vagy egy kavicsos út építésével, amelyen a víz fokozatosan a talajba szívárog.

Raschel hálók

a kertépítésben és a kertészkedésben

A raschel háló – másképpen árnyékoló háló, kerítés háló, belátás gátló-háló – egy nagyon széles körben használható termék. Anyaga HDPE, amely egy kiváló kémiai tulajdonságokkal rendelkező műanyagfajta. A raschel hálókat a lehető legjobb UV stabilizátor anyagokkal ötvözik, hogy élettartama elegendően hosszú legyen.

Az árnyékoló hálókat a kertépítésben és a mezőgazdaságban is igen széles körben használják. A két területen ugyan a funkció más, de a megoldás hasonló. A háló véd az erős naptól és véd a belátástól is; az elsősorban a lakberendezésben és a kertészkedésben egyaránt szükség lehet, a másodikat már inkább csak a lakberendezés használja. Az árnyékoló háló nemcsak kényelmi szempontból lehet hasznos – vagyis véd a szélétől és a naptól –, hanem a szomszédok vagy a járókelők kíváncsi tekintetétől is megóv bennünket, mert megakadályozza, hogy az udvarunkba, kertünkbe illetéktelen személyek belássonak.

A raschel hálók árnyékoló képessége 30-tól 99%-ig terjedhet. Az árnyékoló hálókat általában 30 g/m² és 260 g/m² között gyártják. A 90 grammos hálóval 80%-os, amíg egy 160 g/m²-es hálóval 90%-os belátás korlátozást lehet elérni.

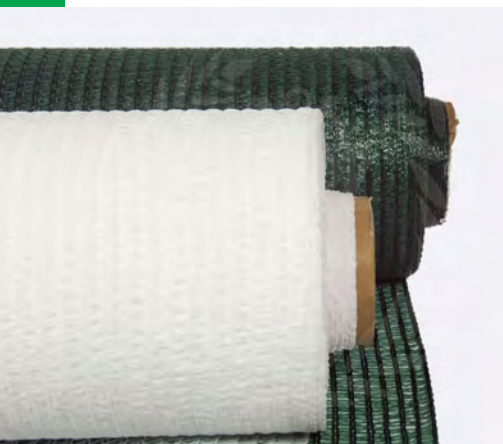
Vannak 100%-os belátás korlátozó hálók is. Fontos kiemelni, hogy minél sűrűbb szövésű (nehezebb) egy árnyékoló háló, annál tovább szolgál majd ki minket. Vannak olyan árnyékolók, amiket kiemelt kerítésekre találtak ki, létezik kihúzható változatok, amiket falként

használhatunk, vagy fel lehet szerelni erkélyekre is. Könnyen kezelhetők, a rögzítésük és a vágásuk is egyszerű, minden esetben gyorsan elvégezhető ez a művelet. UV állóságuk is megfelelő, a legtöbb cég több éves garanciát vállal ezért. Tehát kifejezetten ajánlani tudjuk azoknak, akik zavartalanul szeretnék élvezni kertjükben vagy erkélyükön a szabad időtöltést, nyugalomban, kicsit elzárva a világtól, a privát szféra megőrzése mellett.

Az árnyékoló háló vágása és méretre szabása egyszerű. Bármelyik irányba vágható olló segítségével, vágás után sem bomlik, így tartós és évekig ellátja a feladatát.

Az árnyékoló hálók felszerelése rendkívül egyszerű. Gyorskötöző segítségével könnyedén felkötözhető. Két ember kell hozzá és valamilyen kötöző. Azért kell két ember, mert akkor szép az árnyékoló, ha feszesen van feltéve, és nincsenek benne gyűrődések. Legegyszerűbb gyorskötözőt használni, de mindenképpen UV védettet, mert a normál gyorskötözőt hamar kiszívja a nap, és elpattan.

A raschel hálók árnyékoló képességét meghatározza a vastagságuk. A 30%-os háló a legkevésbé tölti be ezt a funkciót, ennek oka a ritkábban szőtt anyaga, vagyis fényáteresztő képessége magasabb, és a szél ellen sem tud olyan hatékony védelmet biztosítani. Viszont a 90%-os és ennél magasabb értékkel bíró árnyékoló hálók már extra komfortérzetet nyújtanak, és hatékonyan bevetethetők

nagy szélben vagy erős napsugárzás esetén is az időjárás viszontagságaival szemben.

Akkor erős és jó ez a belátás gátló háló, ha vastagsága 180 g/m², ekkor biztosítja a 90-95% belátás elleni védelmet, és ebben az esetben állja ki az erősebb szeleket is anélkül, hogy elszakadna. A kerítés háló élettartamát alapvetően 2 tényező befolyásolja, az UV védelme

és a vastagsága. A dupla UV védelemmel ellátott hálók akár 5 évig is képesek betölteni funkciójukat.

A raschel hálók alkalmazási területei elsősorban tehát az általános célú árnyékolás, a belátás-korlátozás, szélfogás, de használják védőhálóként sportrendezvé-

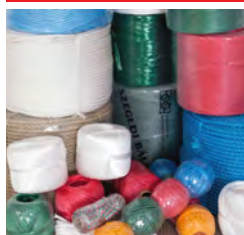
Folytatás a következő oldalon!

Első Magyar Kenderfonó Zrt.

TERMÉKEINK:

- raschel zsák
- raschel lapkelme
- raschel tömlő
- PP bálázó
- PP, PE kötözők
- natúr zsinag
- natúr kötél
- műanyag kötél
- villanypásztor vezeték

Kiváló minőség hazai gyártótól!

GYÁRTÁS, ÉRTÉKESÍTÉS:

6800 Hódmezővásárhely, Szántó K. J. u. 160. ● Telefon: (+36-62) 221-033
E-mail: info@kenderfono.hu

www.kenderfono.hu

nyeken, dekorációként, és ne felejtjük el talán a legfontosabbat, a mezőgazdasági célú felhasználást. Ilyen pl. virágkertészet vagy a gyümölcskertészet, ahol a madarak ellen vethetők be. A raschel hálóval a jégkárok ellen is hatásosan védekezhetünk.

A klímaváltozás miatt nyári hőhullámok hossza és gyakorisága növekszik, nő a földfelszínre érkező sugárzási energia mennyisége, és ezzel együtt az UV sugárzás aránya, különös mértékben az UV-B sugárzás. A nyári hónapokban egyre komolyabb gondot jelent az intenzív sugárzástól, az egyre gyakoribb légköri aszály kapcsán az alacsony páratartalom káros hatásaitól megóvni termesztett növényeinket.

A tűző nap következtében egyre gyakoribb jelenség a napégés, a levelek perzselődése. Napjainkban szinte általános ez a paprikán, a paradicsomon, az uborkán, a káposztaféléken, de a szőlőnél, gyümölcsféléken is gyakori jelenség. Fóliáknál és üvegházaknál lehetőség van a hégazat festésére, szabadföldi termesztésnél egyetlen lehetőség az árnyékoló hálók kifeszítése.

A modern mezőgazdaság szükségessé teszi az alternatív megoldások alkalmazását a kártevők, a rovarok elleni küzde-

Árnyékoló erkélyre

Ha mégsem udvarban a kerítésre akarunk védelmet biztosítani, hanem erkélyre szeretnénk felszerelni a hálót, akkor is találunk erre a célra kimondottan megfelelő eszközt, például a legyező hálót. Kiváló választás ez is, hiszen néhány csavarral fel lehet helyezni, s ha mégsem kell, akkor praktikus és egyszerűen összecsatolható.

lemben is. Az árnyékoló háló egy ilyen alternatív megoldást nyújt, amely gátolja a kártevők, rovarok bejutását a növényi környezetbe, és jelentősen csökkenti a növényvédő szerek használatát. Eddigi vizsgálatok szerint legelőnyösebbnek a duplán vagy háromszoros rétegben kifeszített sárga és sárgás-vörös raschel hálók bizonyulnak, de más színezésűek is (pl. zöld) jelentős védelmet jelentenek. Az árnyékolók más kedvező hatást is kifejtenek: alattuk kedvezőbb alakult

Kihúzható árnyékoló fal

Ha valamihez hasonlítani szeretnénk, akkor talán a paraván jöhet szóba, hogy el tudjuk képzelni. Nem kell szerelni, egyszerűen csak arra a helyre tesszük, amit el akarunk vele takarni, és máris betölti védelmi funkcióját. Előnyei között a legfontosabb éppen az a tulajdonsága, hogy hordozható, és ezért bárhol és bármikor bevezethető.

a léghőmérséklet, kisebb az éjszakai és a déli hőmérséklet közötti ingadozás, és magasabb a levegő páratartalma.

A raschel hálók csökkenteni tudják a nap tűző erejét, miközben a fényt, a levegőt és a nedvességet is átengedik. A raschel hálókat az állattenyésztésben is előszeretettel alkalmazzák. A háló kellemes árnyékolást nyújt az állatok számára. A megfelelő hőmérséklet csökkenti a stresszt, ez segít például a tejelő szarvasmarhák tejtermelésének növelésében. ■

Kerítésépítés, tervezés

Ízlés, jogszabályok, tradíciók

Egy családi ház kerítése részben ízlés, másrészt életfilozófia, harmadrészt jogi kérdés. Van, aki egyáltalán nem szereti a bezártságot, életterének a lehatárolását, és félelmei sincsenek idegenekkel szemben. Ő legfeljebb egy jelképes sövényt tud elképzelni, ami nem annyira védi, mint inkább csak jelképezi birodalmának határait. Olyan is van, aki áthatolhatatlan és átláthatatlan védművekkel szeretné körülvenni magát, részben rejtőzködési szándékkal a kíváncsi tekintetek elől, másrészt védve otthona biztonságát. És persze a két szélsőség között sok átmenet lehetséges.

Szabad választásunkat az ízlésünkön és a biztonságérzetünkön kívül még valami, a jogi előírások is korlátozzák. Bár a kerítés műszaki építménynek minősül és építése nem engedélyköteles, közel sem mindegy, hogy milyen lesz. A kerítés létesítésére vonatkozóan, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendeletben (OTÉK) határozták meg az általános előírásokat. Az OTÉK kimondja, hogy a telekhatáron építendő kerítés kialakítását a helyi sajátosságok figyelembevételével, a helyi önkormányzat megszabhatja. Ezen kívül a műemlék épületek telkén álló kerítésekre is szigorúbb szabályok érvényesek.

Általános szabály, amely mindenhol érvényes az, hogy a kerítésnek teljes egészében a telken belül kell állnia és kapuja nem nyílhat közterületre, valamint a közterület használatát semmilyen módon nem veszélyeztetheti az építtető.

Üdülőövezetben kizárólag nem tömör kerítést vagy élő sövényt telepíthetünk a telkünk határára. Ha a helyi építési szabályzat (HESZ) másképp nem rendelkezik, akkor tömör kerítés legfeljebb 2,5 méteres magasságban építhető.

Az OTÉK természetesen rendelkezik arról is, hogy kinek kell megépítenie és karbantartania a kerítést. Hatósági építés elrendelése esetén a telektulajdonos a homlokvonalon, a telek jobb oldalán futó és a hátsó telekhatár feléig futó vonalon köteles kerítést építeni és fenntartani. Ha a telekviszonyok bonyolultabbak, például nyeles telek, két utca közötti stb., akkor is a rendeletben keressünk támpontot a kerítés megépítéséhez.

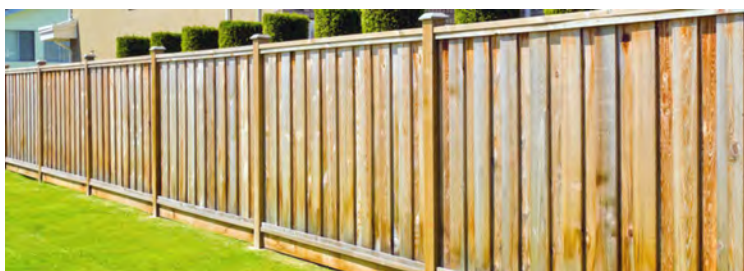
Választásunknak tehát – mindenek előtt – meg kell felelnie a jogszabályoknak! Azután jön a biztonságérzet. A fentiekből láthatjuk, hogy több méter magas kőfallal általában nem vehetjük körbe telkünket, legfeljebb egy távoli tanyán. Figyelnünk kell a környezetünk már kivitelezett megoldásaira is. Bár stílusra, anyagra, megoldásra általában nincs pontos előírás, azért nem árt tanulmányozni, hogy az utcában milyen kerítések állnak már. Nem érdekes kivagyiságból, magamutogatásból mindenkit lenyomni, megmutatni, hogy a mi kerítésünk többet ér, mint másnak a háza! Sokkal inkább érdemes a többiekhez nagyjából igazodni, így az utcakép némileg egységessé válik. Nem a kerítésnek kell kifejezni azt, hogy ki lakik a házban! Viszont a kerítés az első, amelyet meglát bárki, aki hozzánk érkezik, vagy csak elhalad az ingatlanunk előtt.

Nyilván az ízlésünknek is meg kell felelnie, hiszen nem nézhetünk évtizedekig egy olyan kerítést, amit bár utálunk, de tökéletesen megfelel az előírásoknak, a többiek ízlésének, és az egységes utcaképnek is. Vigyük bele tehát a saját egyéni-

Folytatás a következő oldalon!

Folytatás az előző oldalról!

ségünket is, sőt a fentiek felül illeszkedjen házunk, kertünk stílusához is, legyen összhangban azokkal mind hangulatában, mind anyaghasználatában.

Kerítést nem egy-két évre építünk – szerencsére, mert bizony nem olcsó mulatság egy színvonalas megoldás kivitelezése! Érdemes olyan megoldást választanunk, amellyel hosszú ideig elégedettek leszünk. Akármiből is készül majd a telkünket határoló építmény, mindig mérlegeljük azt is, hogy az idők során milyen gyakori és milyen jellegű ápolást, karbantartást igényel majd, és ennek tudatában döntsünk egyik vagy másik megoldás mellett.

Bár az utcafronti kerítés a leglátványosabb része a telkünk határának, a hátsó és az oldalsó telekhatárokon álló kerítés megtervezését is a munkálatok megkezdése előtt kell elvégeznünk.

Általánosságban elmondható, hogy az utcafronton kívül a többi telekhatáron általában egyszerűbb, kisebb költségvetésből kivitelezhető kerítéseket szoktak telepíteni. Ha szeretnénk, hogy minden oldalról egységes képet mutasson a telek, akkor viszont a közvetlen szomszédokkal is egyeztetnünk kell. Az egyik oldalsó telekhatár elkerítése ugyanis a mi feladatunk, a másik oldalsó határ a szomszédunké, a hátsó telekhatár kerítésének megvalósítását pedig a hátsó szomszédunkkal közösen kell megvalósítanunk a vonatkozó szabályok alapján.

Nem minden esetben van szükség arra, hogy teljesen új kerítést építsünk, elegendő a már meglévő felújítása. Ez mind időben, mind anyagiakban kedvezőbb megoldás, ezért – ha egyébként tetszik –mielőtt elbontanánk a régit, mindenképp vizsgáljuk meg, hogy menthető-e.

forrás: Újház

Lemezkerítés

5 érv mellette

Lemezkerítés, ami pontosan azt nyújtja, amire szüksége van, miközben kiállja az idő próbáját, és fantasztikusan néz ki! Számtalan felhasználási lehetősége miatt az egyetlen korlát, mellyel szembe kell néznie: a képzelete!

1. Tartósság: a lemezkerítés megbízhatósága és tartóssága az egyik leggyakoribb érv a megvásárlása mellett. Hosszú élettartam jellemzi, akár 30 év gyártói garancia mellett. A fából készült kerítések, habár masszívnak tűnnek, sajnos idővel elkorhadhatnak, vagy természetek fertőzhetik meg, ha nem megfelelően kezelik őket. A fém kerítést viszont tartósra tervezték, jól teljesít minden éghajlatnál. A telepítés élettartamát nagyban befolyásolja a lemez vastagsága, ezért – ha teheti – mindig az elérhető legvastagabb lemezt válassza alapanyagnak.

2. Könnyű és könnyen szerelhető: annak ellenére, hogy a trapézlemezeken általában vékonynak tűnnek, nagyon erősek a táblákon lévő hullámoknak (trapézolásnak) köszönhetően. A lemezkerítés ideális választás azok számára, akik maguk szeretnék megépíteni kerítésüket, és könnyen telepíthető megoldást keresnek. Mindössze néhány szerszám szükséges, és minimális előkészítési igénnyel bír. Felszerelhető téglafalazatra, fa- és fémoszlopokra, amelyek nagyon kevés folyamatos karbantartást igényelnek.

3. Gondozásmentes és újrahasznosítható: míg a fa kerítéseket ajánlott 2-3 évente újrafesteni, addig a lemezkerítés nem igényel semmilyen állagmegővást. A felületek horganyzottak a korrózió- és időjárásállóság érdekében, valamint számtalan színben és mintázattal elérhetőek. A PE bevonatnak köszönhetően időtlen megjelenést kölcsönöz mindamellett, hogy garantálja a nagy szilárdságot, merevséget és tartósságot. Ezeken túlmenően pedig ne feledjük, hogy a fémek újrahasznosítása tartós ipari nyersanyagforrást biztosít, mivel számtalanszor újra feldolgozható.

4. Megfizethető: nem kell vagyontörést költenie, hogy megvédje ingatlanát vagy magánéletét. Ezen felül gondoljon bele, mennyit spórolhat, ha nem kell karbantartásért fizetnie, újrafestenie vagy néhány évente lecserélnie kerítését!

5. Esztétikus: ki mondta, hogy fel kell áldozni a stílust a biztonságért? A lemezkerítés népszerű választás az általa nyújtott esztétikai érték miatt. Akár klasszikus, akár modern stílusú az ingatlana, megtalálja a hozzá illő lemezkerítést. Választhat szögletes vagy íves formát, egyszínűt vagy famintás változatot is. Elegáns, időtlen megjelenés kiemelkedő szilárdsággal, amely növelheti ingatlana értékét, és feldobhatja otthonát, földjét vagy vállalkozását.

METAL-SHEET
A LEMEZBE ZÁRT ÉRTÉK

Keresse bizalommal a szaktanácsadókat, bármilyen felmerülő kérdés esetén.

www.metal-sheet.hu

**4002 Debrecen, Csereerdő utca 10.
5350 Tiszafüred, Húszóles út 163.**

**+36-70-771-7371 • +36-30-985-4214
+36-30-714-3985 • +36-30-838-3776**

Virágládás vagy szabadföldi

Más gondozást igényelnek

A balkonládákba, virágcserepekbe ültetett egyényári virágok szép színfoltjai a terasznak, és egyre többen természetnek ilyen módon fűszereket és zöldségeket is. A tartásmódból adódóan azonban kicsit másképp kell gondozni ezeket, mintha szabad földbe lennének ültetve.

Korlátozott a gyökerek rendelkezésére álló hely

Az ültetőedényekben tartott növények esetén alapvető szempont, hogy minél nagyobb cserépbe tudjuk ültetni ezeket, mert annál könnyebb dolgunk lesz gondozásuk során, aminek két oka is van. Egyik, hogy minél nagyobb mennyiségű talaj áll a növény rendelkezésére, az annál jobban tudja kompenzálni az esetleges problémákat. Több talaj több vizet és tápanyagot tud elraktározni, amiből növényeink táplálkozhatnak, így kisebb a baj egy-egy kimaradó öntözés esetén.

Gyakori probléma, hogy ha a megvásárolt egyényári virágpalántát kis cserépbe ültetjük, mondván nem nézne jól ki, szinte eltűnne egy naggyobban. Ám idővel, ahogy növekszik, gyökerei átszövik a rendelkezésre álló teret, leveleinek a felülete is egyre nagyobb lesz, amelyek egyre többet párologtatnak, és ezzel el is jut egy olyan állapotba, ahol fejlődése

korlátozni kezdi nem csak további fejlődését, hanem akár azt is, hogy az életfeltételeihez szükséges anyagokhoz hozzájusson. Az egyre több levélnek egyre több víz és tápanyag kellene, ám a gyökerek fejlődéséhez nincs több hely, tehát egyre kevesebbet tud ezekből felvenni. Az egyényári virágok az évelőktől eltérően folyamatosan virágoznak, ehhez is kell bőven víz és tápanyag, a balkonzöldségek, például a paradicsom, vagy a chili paprikák pedig termésnevelésükkor is fokozottan igénylik a vízben oldott tápanyagokat. Gyakorlatilag bármit is csinálunk, bármilyen nagy cserépbe is ültetjük ezeket, akkora terük sohasem lesz, mint szabad földben lenne. Elég csak arra gondolni, hogy ha egy átlagos töknövény minden gyökerét egymás után tennénk, az akár több mint 10 kilométeres hosszúságot is elérne.

Van megoldás

Szerencsére létezik megoldás, ami a növényeknek is megfelelő, és nekünk sem kell lemondani az edényben történő termesztésükről. Egyik, fontos – már említett – szempont, hogy próbáljuk meg minél nagyobb cserépbe ültetni ezeket. Másik, hogy a legtöbb fajból, vannak kompaktabb, kisebb növésű fajták, változatok. Jó, ha ilyen választunk a balkon-termesztésre, hiszen így kisebb eséllyel, vagy később növi ki a helyét az adott növény. Paradicsomból is vannak cserepes „balkon változatok”, muskátlikból és sok más egynyári virágként tartott fajból is akadnak kisebb termetőek.

A nagy alátét tál is sokat segíthet hiszen, ha abban van víz, akkor onnan folyamatosan tud nedvesedni a fölötté, cserépben lévő föld. A föld legyen jó víztartó képességű, tápanyagban gazdag és korábban nem használt. Minél nagyobb a tőzeg-tartalma, annál több vizet tud magában tartani a földkeverék, ám ha kiszárad, akkor a tőzeg nehezen nedvesedik be. Ekkor figyeljünk, mert egy kisadagú öntözéssel a víz csak átfut rajta, amíg vissza nem nedvesedik, a növény nem tud majd vízhez jutni belőle.

Amikor a cserepet már nagyon átszótta a gyökérzet, akkor vagy ültessük át, vagy rendszeresen tápoldattal öntözzünk, hiszen akkorra már a talaj tápanyag tartalma is kimerülőben lesz.

Gondoskodjunk a növények árnyékolásáról, hiszen, ha folyamatosan tűző napon vannak, akkor többet párologtatnak, amihez több víz kell, és ez egy idő után híján lesz a cserep-

ben. A műanyag cserepek jobban felmelegednek, mint az agyag-cserepek, és a kisebb cserepekre ugyanez jellemző a nagyobb méretűekkel szemben. Ez sem előnyös a bele ültetett növénynek, tehát sokszor arra is szükség van, hogy a cserepet árnyékoljuk, hiszen a szabadföldben élő növényeknél is a gyökér a hűvösebb földben található, az nincs hozzászokva a forrósághoz, ami egy napon lévő cserepben érheti. Metszéssel is szabályozhatjuk a gyökér-levelel arányt. Ha a gyöke-
rek a korlátozott hely miatt nem tudnak már fejlődni, de a növény össz-levélfelülete egyre csak nő, eltolódik az arány. Ilyenkor

metsszük meg egy kicsit, ezzel visszaállítva az ideálisabb arányokat. Ez mondjuk egy petúniánál teljesen működőképes, ám egy cserepben tartott paradicsom esetén a termés kárára is mehet. Paradicsomból a fajtaválasztás ezért is fontos, hogy ne egy folyton növekvő fajtát, hanem egy determinált, vagy fél determináltat válasszunk balkon-termesztésre.

A nagyon cserepbe öregedett gyökök esetén akár gyökérmetszést is végezhetünk. Kivesszük a növényt, megfaragjuk alul, és minden oldalt kicsit a gyökereket, majd visszatesszük, és friss földet teszünk köré. E gyökérmetszéssel új, jobban funkcionáló gyökök képzésére serkentjük a növényt.

Balkon zöldségünk fajösszetételének tervezésekor ne csak a klasszikus kerti növényekben gondolkodjunk, hanem a rövid tenyészidejű fajtákat is vegyük számításba, hiszen ezeknél nem jellemző, hogy kinőjék a helyüket. Vessünk mizunát, tépősalátát, madársalátát, tépőkelt, rukkolát és új-zélandi spenótot, hiszen ezek már 30-50 nap alatt szedhetők, majd utána újra vethetők.

Nagy Z. Róbert

Tápoldatok növényeink számára

Ki ne szeretne leomló virágzuhatagokat az ablakába? Hogy az utcán megálljanak az emberek, és irigykedve csodálják a tündöklő virágpompát a nyári napfényben? Ma már ez nem is olyan lehetetlen... Egy kis FitoHorm praktikával mindez megvalósítható!

A balkonra ültetett növények fokozott figyelmet igényelnek, hiszen korlátozott mennyiségű víz, föld és tápanyag áll a rendelkezésükre, így folyamatosan pótolnunk kell azokat. Ahhoz, hogy jól válasszunk tápoldatot, fontos tudni, hogy a növények fejlődésük szakaszaiban más-más tápanyagokat igényelnek. A növények kezdetben szárat és lombot hoznak. Ezt az időt növekedési (vegetatív) szakasznak nevezzük. A növekedési szakasz után a generatív fázisba lépnek, amikor virágot és termést hoznak.

A növekedéshez sok nitrogén kell, míg a virágzáshoz nagyon sok foszfor és kálium. A raktározó szervek kifejlődését a kálium segíti elő. A levéldisznónövényeknek (fikusz, filodendron, pálma,

jukka) magas nitrogénarányú, míg a virágzó balkonnövényeknek (muskátlí, petúnia, fukszia) magas foszfor- és káliumarányú tápoldat a legjobb. Az ideális fejlődésükhöz és lenyűgöző virágzásukhoz elengedhetetlen a speciális tápanyag-utánpótlás.

AFitoHorm Kft. által készített makro- és mikroelemekre egyaránt szükségük van a növényeknek. Ezek pótlását egy hónappal az ültetés után meg kell kezdeni, és legalább heti rendszerességgel el kell végezni, hiszen könnyen kialakulhatnak ún. „hiánybetegségek”, melyek gátolják a növények egészséges, életerős fejlődését.

Ha speciális FitoHorm lombtrágyát alkalmazunk, a tápanyag a levélen keresztül azonnal hasznosul, ezzel kiküszöbölhető a talajból való felszívódást gátló környe-

zeti tényezők nagy része (pl. pH, EC, nedvesség, szerkezet). A szélsőséges időjárási körülmények között felértékelődnek a mikroelemek, amik a növények stressztűrő képességét tágítják. Az egyes tápanyagok megfelelő adagolásával a növény életciklusait tudjuk befolyásolni. A FitoHorm lombtrágyák segítségével megszüntethetők a levélsárgulások, a növény satnya fejlődése, és erőteljesebbé tehető a virágzás. A zárt edényekben (pl. balkonláda, kaspó) nevelt növényeink esetében folyamatos tápanyag-utánpótlásról kell gondoskodnunk.

A hazai tulajdonú **FitoHorm Kft.** – több mint 40 éves szakmai tapasztalattal – erre a problémára fejlesztette ki tápanyagait, melyek mára már az ország legtöbb gazdaboltjában elérhetők. Keresse a mezőgazdasági boltokban a **FitoHorm Muskátlí és FitoHorm Virágkedvenc tápoldatokat**, „ami természetesen jár a növényeknek...”, hogy mindenki csodájára járjon virágai szépségének!

FitoHorm®

Klíímaváltozás a kiskertekben

Milyen fajok tűnnek el és melyek jönnek?

Az utóbbi években már mindenki tapasztalhatja a klímaváltozás jeleit, ezek már sajnos nem csak tudományos előrejelzések. Teleinken alig van hó, az időjárás nagyon enyhe, gyakorlatilag az ősz és a tavasz összemosódik, a telet néhány hidegebb nap jelenti.

Messze kerültünk az ideálistól. Ez több szempontból gond. A kártevők és kórokozók régebben télen meggyérültek, a fagy megtizedelte ezeket. Most komolyabb fagy híján ezt is a növényvédelemmel kell orvosolni. Korábban, amikor legalább két olyan hét volt a télen, amikor éjjel és nappal is fagypont alatt volt a hőmérséklet, akkor a kórokozók és kártevők egy része ezt nem bírta ki, és

tavasszal állományuk sokkal kisebb létszámról kezdett el újra felszaporodni. A szántott, ásott kiskertekben a fagypont alatti hőmérsékleten a talajban a jég tágulása miatt a talaj aggregátumok aprózódtak, így tavaszra egy magágy előkészítéshez és palántázáshoz ideális, apró morzsás talajszerkezet jött létre. Az enyhe telek miatt erre sem számíthatunk, ezt is a fagy helyett nekünk kell el-

végezni megfelelő talajművelési módokkal. Aztán eljön a naptár szerinti tavasz, ám még április közepén is számítani lehet fagyos éjszakákra, a gyümölcsfák virága ekkor károsodik, elfagy a termés. Például cseresznye esetén, ha a virágok 30 százalékából lesz csupán termés, az már jónak számít, ezzel nem lenne gond. Ha nem jön a virágzárkor fagy, és minden virág bekötne, azt a fa úgysem tudná kinevelni, termésritkítást hajtana végre magán. A baj az, hogy egy-egy áprilisi fagyos éjszaka során olyan mértékűek is lehetnek a virágkárosodások, hogy még

Folytatás a következő oldalon!

a 30 százalékból sem lesz termés. Ilyenkor a gazdák megpróbálnak mindenféle bio-stimulátorral segíteni, melyek a növényeknek a környezeti stressz tényezőkkel kapcsolatos tűréshatárát növelik. Ez valamelyest javíthat is a helyzeten, ám ez is plusz költség a korábbiakhoz képest.

És akkor megérkezik a nyár a jégesőkkel, ami ellen működik elvileg hazánkban országos lefedettségű jégkár-elhárító rendszer, csak ez sem 100 százalékos hatékonyságú. Illetve van, amikor azért nem működik, mert a működtetőt halálosan megfenyegetik olyan indokkal, hogy azért nincs csapadék az adott területen,

mert a jégkár-elhárító ágyúkkal ezüst-kolloidot juttatnak a felhőkbe. Ennek lényege, hogy aprózza a jég nagyságát, ami emiatt mire földet ér elolvad. Az, hogy ennek lenne befolyása arra, hogy nem hull elegendő csapadék, nem bizonyított, de konfliktusokra ad okot.

A nyári, késő nyári időszakban pedig vagy aszály van, vagy rövid idő alatt óriási mennyiségű csapadék hull le, ami szintén nem ideális növényeinknek. Jelenleg ezek a főbb látható jelei a klímaváltozásnak, amit mindenki tapasztalhat, ha összehasonlítja a mostani és például a 25-30 évvel ezelőtti időjárási viszonyokat.

Mit lehet tenni?

Az egyik lehetőség, hogy megpróbáljuk megvédeni növényeinket, vagy legalábbis a nem kívánt környezeti jelenségeknek a hatásait csökkenteni. Azaz öntözünk, árnyékolással védekezünk a túl erős napsugárzás ellen, karózzunk, és rögzítjük növényeinket a viharos szelek ellen, biostimulátor szereket alkalmazunk a stresszhatások csökkentésére, növénykondicionálókkal próbáljuk fokozni a növényeink ellenálló képességét. A növényvédelemre is nagyobb hangsúlyt fektetünk a telet nagy számban túlélő kórokozók és kártevők miatt.

És akkor még nem is szóltunk arról, hogy a felmelegedés miatt egyre több olyan kórokozó és kártevő jelenik meg, melyek eddig csak tőlünk délebbre voltak meghatározóak. E problémákkal párhuzamosan az Európai Unió egyre szigorítja a növényvédő szerekre vonatkozó szabályait, hatóanyagokat vonnak ki a forgalomból, ami a növényvédelem dolgát megnehezíti, ám ha ez nem lenne, akkor is a szerek ára olyan mértékben drágult, hogy érdemes átgondolni, mit használ az ember, mert lehet, hogy úgy megnöveli a szerhasználattal az önköltséget, hogy az gazdaságossági szempontból veszteségessé válik. E kedvezőtlen folyamatnak egy előnye azért van: egyre kevesebb növényvédő szert használnak a termelők és a kisker-

Amit még tehetünk

tek tulajdonosai, ami csökkenti a terményekben a szermaradványok megmaradásának az esélyét (mondjuk a termés mennyiségét is), ami végső soron tisztább, egészségesebb terményeket eredményez.

A fajok és fajták leváltása olyanokra, melyek sokkal jobban bírják a megváltozott körülményeket logikus lépésnek tűnhet. Ehhez persze kellő rugalmasságra van szükség, hiszen hosszú évek során megszoktuk, hogy milyen zöldségeket

és gyümölcsöket eszünk, ezekről nem könnyű lemondani, és teljesen másokat megszokni. Pedig ez is egy lehetséges alternatíva, hiszen a mostani klimatikus körülményeinknél vannak a Földön sokkal szárazabb területek, és ott is természetnek valahogy növényeket.

Érdekes főleg a nyugati kertészetek etnobotanikai kínálatát böngészni. Ezekben általában olyan, máshol vadon élő fajok szerepelnek, melyeknek még fajtái sincsenek, azaz a nemesítésük el sem kezdődött. Ennek köszönhetően ellenálló növényekről beszélünk, de sajnos nem nagy terméshozammal.

Másik irány a termesztőberendezésben történő természetítés, azaz amit régen szabad földön termeltünk, most minimum öntözéssel, árnyékoló háló alatt tehetjük meg – plusz költséggel.

Zöldségek esetén érdemes egyre több rövid tenészedű fajokat, például levélzöldséget termelni a hosszú tenészedű növények helyett. Ezek közül több 30-40 nap alatt szedéséretté válik. A hosszú tenészedűjűeknél (paprika, paradicsom, padlizsán) a hosszabb tenészedű alatt sokkal több probléma léphet föl.

Nagy Z. Róbert

Az újdonságok

csak itthon újdonságok

Sok növény él a Földön, amelyek szóba jöhetnek kiskerti termesztésben itthon is

A manuka (*Leptospermum scoparium*) leveleiből ízletes tea készíthető, és az külön előny, ha valami gyógynövény és egyben jó ízű is. A virágának nektárjából nyert manuka-méz antibakteriális hatása közismert. Új-Zéland őslakosai, a maorik hagyományosan a leveleket és a kérget használták forrázatként külsőleg sebek és gyulladások gyógyítására, de itták is, így megfázás, hólyagfertőzések orvoslására szolgált.

Citrom teafa

(*Leptospermum liversidgei*)

Szintén az előbbi növényfajta nemzetségbe tartozik. Nagyon kellemes és intenzív ízű, mint egy citromos cukorka, gyümölcsös jegyekkel. Teának elkészítve az íze tartósan érezhető. Nagyon kis mennyiség elég belőle egy adaghoz.

Agretti

(*Salsola soda*)

Olaszországban már nagy népszerűségnek örvend, az elegáns olasz éttermek kedvelt zöldségévé vált az utóbbi években. A fiatal növények körülbelül 20 cm magasak, amikor betakarításra készek, ekkor ropogósak, lédúsak, sötétzöldek. Csak a kézzel könnyen letörhető hajtásokat takarítják be. Felhasználása során kevés olívaolajon és fokhagymán párolják, a végén kis citromlével meglocsolva. Ezután még mindig nem esnek szét a növények. Nagyon finom tésztával és hallal, az íze enyhén fanyar, emiatt étvágygerjesztő hatású.

Ausztrál sóbokor

(*Atriplex numullaria*)

Levelei sós ízűek, ennek oka, hogy egy halofita növényről van szó, a szikes és lúgos talajú területeken is megél. Levelei és magjai is fogyaszthatók, sőt a gyökereiket az ausztrál népi gyógyászat használta fel – megtörve, megfőzve külsőleg sebek kezelésére. Állatok ta-

Új-zélandi citrommírusz

(*Leptospermum citratum*)

A manuka rokona, a hajtásesúcsból fantasztikusan ízletes citromos aromájú tea készíthető. A levelei fűszerezésre is jók, salátákhoz apróra vágva, sőt pikáns zöldséglevésekben is jól érvényesül a citrusos aromája, ami halételekhez is illik.

karmányozására is használják, és mivel levelei ezüstszínűek, jól láthatóak ezért Ausztráliában közutak mellé ültetik, „fényvisszaverő sáv” gyanánt. Könnyen tartható cserépben is ez a szárazságtűrő faj, de télen fagymentes helyen kell teltetni.

Alisander növénynek

(*Smyrniolum olusatrum*)

Erősen petrezselyem és zeller íze van. Ez egy mediterrán térségből származó fűszer- és zöldségnövény. A gyökereket, a leveleket és a fiatal hajtásokat a közép-kor óta fogyasztják salátákban, de sör-tésztában is kisüthetők. A növények nem igényesek, kétévesként termesztethetők. Az első évben nagy, sötétzöld levelei jelennek meg, majd a második évben hozza virágait. Magjai őrölve, fűszerként is használhatók.

Yemlik

(*Tragopogon pratensis*)

Egy Törökországban nyersen és főzve egyaránt fogyasztott zöldség. A hajtásokat sóba mártva vegyes saláta elemeként találják. A betakarítást röviddel a vetés után kell elvégezni, amikor a levelek a legzsengőbbek.

Zabgyökér

(*Tragopogon porrifolius*)

Gyönyörű lila virágai csak a második évben jelennek meg a növényen. A levelei, zseme új hajtásai az év első salátájaként fogyaszthatók. Ősszel – október-november környékére – pedig a gyökér is fogyaszthatóvá válik.

Osztriga növény

(*Mertensia maritima*)

Türkizkék levelei finom illatúak, osztrigára, gombára és uborkára emlékeztető ízűek. A szép kék virágok az ezüstös lombozattal együtt ehetők. A finomra vágott friss levelek remek ízűek; salátákban, szendvicsekben használhatók. Eredetileg tengerparti növény, így sós, és szereti a homokos talajt.

Az itt bemutatott fajok csak néhány példaként szolgálnak, hogy akár az étkezésünkben, akár házilag készített üdítőitalaink terén van még hova fordulni a növényvilágban. Ennek oka, hogy a Földön élő növények közül, körülbelül 20 000 faj ehető, ám mindössze 20 faj az, ami a világ népelelmézésének a 80 százalékát biztosítja. ■

Nyáron is ültethetünk

Régi és már idejétmúlt beidegződés, hogy az ültetések időszaka a kora tavasz és a késő ősz, amikor a növények lombmentes állapotban vannak. Ez csak a szabad gyökerű növényekre igaz. Ma már vásárolhatunk akár gyümölcsfákat is konténerekben, ezeknél az átültetéskor nincs gyökérsérülés, emiatt a növény fejlődése nem torpan meg.

Tehát szabadgyökerű növényeket csak tavasszal és ősszel ültessünk, földlabdásnak is ez az ideálisabb ideje, bár itt nagyobb a túlélési esély, hiszen a gyökerek nagy része a földlabdán belül nem sérül. A konténeres növények biztosítják a legrugalmasabb ültetési időt, hiszen ezek bármikor ültethetők, akár nyáron is.

A konténeres növényeknek másik előnye, hogy – maradva a gyümölcsfáknál – sokszor már teremnek is, azaz nem csak el kell hinnünk, milyen fajtájú az az almafa, amin levél sincs (szabad gyökerűen árusítva tavasszal vagy ősszel), hanem konkrétan látjuk is rajta a termést. Ennek persze magasabb az ára, macerásabb a szállítása, de mindemellett számos előnnyel rendelkezik.

Így indul be gyorsabban a növekedés

Bár az ilyen konténeres növények kiültetésekor gyökérsérülés nincs, pár dologra érdemes figyelni ültetésükkor. Ha a kerteszetben, ahonnan vásároltuk, árnyékoló alatt volt a növény, és mi tűző napra tennénk ki, akkor előtte szoktassuk hozzá ehhez.

Lehet, hogy az adott növény több időt várt az új gazdájára, és ezért több időt töltött a cserépben, mint az ideális lett volna

számára. Ezt onnan vehetjük észre, hogy a konténerben a földlabda nagyon összeállt, több a gyökér, mint a talaj benne. Ilyenkor akár kicsit megfaraghatjuk a gyökereket, mert ezzel növekedésre serkentjük, ami pont ideális, hiszen kiültetés után az a jó, ha az új gyökerek minél hamarabb és minél jobban eltávolodnak a földlabdától, így lesz önellátó a növény. Minél messzebb érnek a gyökerei, annál jobban tud „kapaszkodni”, stabilabban tartja az ilyen gyökér a növényt, és annál biztonságosabb a víz és tápanyag ellátása is, minél nagyobb területről tud ezekhez hozzájutni.

Ne spóroljunk a gödörrel

Hasznos, ha a részére kiásott gödör minél nagyobb a növény földlabdájához képest, hogy a gyökerei eleinte minél lazább talajba, minél könnyebben tudjanak belenőni. Ezért nem szerencsés, ha csak pont akkora gödröt ásunk, mint amekko-

ra konténerben volt a növény. Az ültetési mélység is alpból ugyanolyan legyen, mint az a termesztő edényben volt. Ha túl mélyre ültetünk, lehet, hogy stabilabban áll majd a növény, de a kisebb mennyiségű csapadék vagy öntözés ilyenkor esetleg le sem jut a gyökérszónájáig. Ha túl sekélyen ültetünk, az pedig a kiszáradásához vezethet.

Amennyiben ültetés idején meleg és száraz az időjárás, akkor az öntözésre jobban oda kell figyelnünk. Arra ügyeljünk, hogy a frissen beültetett növényünk körül a talaj ne száradjon ki. Ezeket is iszapoljuk be ültetéskor, és kövessük az inkább ritkábban, de nagyobb vízádaggal történő öntözés elvét. A gyökér tágabb környéke is legyen jól átnedvesítve oldalirányba és lefelé is. Ennek az az értelme, hogy ezzel ösztönözzük a gyökereket, hogy elinduljanak abból a zónából, amibe eddig a termesztőedényben bele voltak kényszerítve. Azaz a növény korábban megszokta, meddig terjeszkedhet a gyökereivel, ám mostantól rá kell szoktatni, hogy ez nem így van.

A talaj mélyebb rétegének az átnedvesítése is különösen fontos, hogy a gyökerek lefelé irányba is fejlődjenek. Ha csak kis vízádagokkal a talajfelszínt öntözzük, akkor a gyökerek oda fognak koncentrálni, és egy szárazabb időszakban, vagy kimaradó öntözéskor ez problémát okoz. Ha lefelé is nőnek, akkor onnan akkor is vízhez jutnak majd, amikor a talajfelszín száraz. Ha szükséges karózzuk a növényt addig, amíg stabilan begyökereszik az új helyén a talajba.

Nagy Z. Róbert

Haszonnövények társbérletben

A kiskertek többnyire szűkös területe miatt egy-egy gyümölcsfa, esetleg szőlőtőke vagy éppen rózsatő - legyen az bármennyire is értékes - már helypazarlónak bizonyulhat, vagy el sem fér. Ezen azonban sokat segíthet bármelyikük különféle fajtáinak együtt, egy közös tővön, mintegy társbérletben is megoldható nevelése.

Kiskertben helyszűke miatt megoldhatatlannak tűnhet nemcsak a család gyümölcsszükségletének kielégítéséhez elegendő számú fa, hanem még az igazán jó termés hozamok eléréséhez nélkülözhetetlen termékenyítő porzós partnerek elhelyezése is. Gondot okozhat az is, amikor a helyhez jutott fák bármelyike jóval többet terem a családi szükségletnél. Az ilyen és hasonló gondok megoldásában segíthet, ha egy fán többféle gyümölcs is megtalálható. Hasonlóképpen elképzelhető több különféle, eltérő jellemű szőlőfajta társítása is. Elsősorban az érési időben és színben, netán másféle szempontból különbözőek egy alanyon nevelése célszerű. A rózsafajták ilyen módon történő társítása ugyancsak bevalhat. Kiváltképpen sikeresnek és lát-

ványosnak bizonyulhat ez, a koronás, magas törzsű rózsák esetében. Az ilyen ötletes párosítás más esetekben is megvalósítható, csak jól kell alkalmazni.

Egy gyümölcsfán több fajta azért is előnyös lehet, mert így a termékenyítő beporzás tökéletesebbé válhat. Másrészt ez esetben még a kissé szakaszosan termő fáknál is aligha valószínű, hogy bármikor éppen egybeessen valamennyi fajta szakaszos termésből eredő kiesése. Ebből adódóan ilyenkor az éppen pihenő szakaszban levő fajta felesleges energiája táplálhatja is az ekkor termőszakaszos koronarészeket, így a gyümölcsök ki-nevelésének energiaigénye meggátolja, hogy a kihagyó koronarészek a termés szempontjából már hátrányos buja hajtásfejlődésre kerüljön sor.

Gondokozó legfeljebb még az lehet, hogy pl. a társítottak közül valame-lyik fajta erőfélben van, fogyasztható a gyümölcse, ám az időközben szükséges

növényvédelem során erre fokozottan tekintettel kell lenni. A koronaalakító és termőre metszésekkel, továbbá az esetleges nyári zöldmetszésekkel és hajtásválogatásokkal kell ellensúlyozni, korrigálni az előforduló növekedési aránytalanságokat.

Így lehet olyan meggyfa és esetleg cseresznyefa is, még inkább körte, őszibarack, szilva, amely koronájában a legkorábbi fajtájának érésétől a legkésőbbben érőig folyamatosan teremhet több-kevesebb gyümölcs, és ezért szinte folyamatosan szedhető.

Nevelhetünk a fa egyik ágán almát, a másikon körtét, a harmadikon birset, a negyediken naspolyát is, miután egy birsalanyon ez mind megfér. Adódhat erős birsfa tő, amelynek rövidre történő visszavágása után a rajta előtörő számtalan hajtása mindegyikébe másfélét szemezve később több tucatnyi féle körte is teremhet. Ilyen módon egymás

társaságában folyamatosan érhetnek a legkülönbözőbb ízű, színű és formájú körtegyümölcsök.

Az előzőkhöz hasonló megoldás persze almából is elképzelhető. Szilva és barack is teremhet egyetlen fán, kökényszilva alanyon. Különösen nagy sikerre számíthat az olyan őszibarackfa, amelyen a legkorábbi barackok után, érésben folyamatosan követik egymást a sárga, a zöld, a kék és a piros ringlók. Végezetül pedig akár egy késői muskotály szilva is teremhet rajta. Még inkább lehetséges az, hogy ilyen módon ugyanazon gyümölcsféle egymás termékenyítését segítő és növekedési erélyükben közel azonos sajátosságú, valamint egyebekben is jól társítható fajtái kerüljenek párosításra.

Társítási ajánlatok

A fajta társítások fontos szempontja a különféle fajták egymás jó termékenyítésén felül az is, hogy a termőre fordulásuk idején a növekedési erélyükben legalább megközelítőleg megegyezők legyenek. Növényvédelmi megfontolások indokolhatják azt, hogy együtt neveléshez a különben nagyon is előnyösnek ígérkező korai, közepes és kései érésű fajták mégse kerüljenek társításra.

Az egyes fajtáik esetében önmeddő mandulák egymás jó porzása szempontjából kedvezőnek bizonyulhat a Budatétényi 13 és a Szigetcsépi 55, vagy a Budatétényi 70 és a Tétényi kedvenc fajták együttese is. A cseresznyék közül említhető a Bigarreau Burlat és a Van, továbbá a Solymári gömbölyű és a Germersdorfi óriás, illetve Karmazsin fajtaegyüttes. Meggyekből példaként felhozható a Meteor korai, az Erdi bőtermő és az Új-fehértói fürtös is. A gyenge növéssű alanyra is szemezhető almák közül egy lehet nyári, amilyen az Éva, egy pedig őszi, mint az Egri piros, ezenfelül azután téli fajta lehet, többek között a

Goldenspur vagy Starkrimson is. A társításra kerülő körtefajtákat is különböző, egymást jól megtermékenyítő fajták közül választhatjuk. Ezek szerint a Vilmos és a Böse kobak, vagy a Vilmos és a Conference egyaránt jó társítás.

A kajszi páros, a Gönci magyar kajszi és a Ceglédi óriás is lehet. Aszilvaegyüttesben vagy éppen kajszi, a ringló társításban a Besztercei, a Besztercei muskotály, és a kisebb őszibaracknyi termésű Blue-free a legfigyelemreméltóbb szilvafajták.

Az őszibarack párok vagy többszörös társak nagyon sok fajta közül választhatók ki úgy, hogy a szedési, illetve fogyasztási időnyük széthúzása érdekében eltérő érésűek legyenek. Említhetők június végi, július eleji érésű korai fajták: a Madeleine Pouyet, a Springtime; a középkoraiak: az Aranycsillag, a Mariska, a Piroska, a Starking Delicious; a középérésűek: a Redhaven, a Regina, a Ford és a már kései Elberta. Beilleszked-

hetnek az olyan különlegességek is, mint a „pogácsabarack” vagy helyesebben a „laposbarack” csoportba tartozó Remény és az úgynevezett „kopaszbarack”, azaz nemzetközileg ismert nevén nektarin fajtatípusból hazánkban legelterjedtebb Nectared 4, valamint a legkésőbbi érésű, és kivételesen még novemberig is eltartható gyümölcsű Shipley fajta. Az említett lehetséges párosítások és társítások csak némi ízelítőül és példaképpül szolgálhatnak.

Könnyű kialakítás

A társítani kívánt fajták összehozásához legjobb szaporítási lehetőségként a szokásos és a később is végezhető Chip szemzés kínálkozik. Figyelmet érdemel még az, hogy ilyen társbérletre egy vagy több, már meglevő idősebb és még inkább fiatal fa is sikeresen „átállítható”. Ehhez azonban a már vaskos ágait még a nedvkeringésük megindulása előtt, illetve a cseresznye, a meggy, a barackok és a többi csonthéjas esetében a nyár végi metszésidényükben kívánatos csonkolásszerűen, jó arasznyira visszavágni. Egy ágak maradjon épen, úgynevezett szívóágnak. Ha ez a következő metszésidényben sem kerül töből kivágásra, a továbbiakban is, mint még egy újabb társbérő fajta képviselője maradhat meg a koronában. A csonkolás nyomán kifejlődő hajtások közül áganként egyet-kettőt, az erre legalkalmasabbnak ígérkezőket hagyjuk meg. Azok kerülhetnek az augusztusi alvószemzési időszakban a kívánt fajtákkal történő beszemzésre.

Ilyen módon nevelhetők a leggyorsabban akár minden ágon, még inkább ágemeletenként más-más gyümölcsöt termő fák kis kertben is. Már csak az érdekesség, a kísérletezés végett érdemes legalábbis megpróbálkozni az ismertetett lehetőségekkel.

„Ál” évelők, efemerek

Akik újra vetik magukat

Vannak növények, melyek évelők, de egynyáriként tartjuk őket, ilyenek a muskátlik, a paradicsomok, melyek esetén inkább nem kiültetünk az átteleltetésükkel, pedig sok évig élnek... És vannak egynyáriak, amelyek évelőnek tűnhetnek azért, mert a magjukat elszórva újra vetik magukat, és következő évben ismét megjelennek az eredeti helyükön, vagy annak közelében.

Bizonyos növények eredeti élőhelyükön évelők, de kerti növényként egynyáriak. Ennek oka, hogy ha a gécenctrumuk trópusi, ott évekig élnek, nálunk a téli fagyok azonban megölik őket. Így lesz egy eredetileg évelőből nálunk egynyári. Ez azért érdekes számunkra, mert ennek ismeretében akár átteleltethetünk paradicsomot vagy paprikát egyes fajainak fajtait, esetleg muskátlikat is – ha van türelmünk.

Vannak rövid és hosszú életűek

Élethosszukat tekintve a növények lehetnek efemerek, egynyáriak, kétnyáriak, évelők. A másik évre átévelő, vagy ál évelő pedig olyan egynyári, ami újra veti magát, és következő évben ismét megjelenik. Tehát évelőnek tűnhet, de nem az.

Az efemer növények nagyon rövid életciklusúak. Egy évben több nemzedékük is van, azaz a tavasztól ősziig tartó időszakban kikelnek, magot nevelnek, elpusztulnak, majd a mag gyorsan újra kikel, növény lesz belőle, ami megint magot hoz, és ez a körforgás a vegetációs időszakban akár 4-6 alkalommal is megismétlődik. Jó példa erre a gyomként számon tartott tyúkhúr, ami kiváló salátanövény is pont életciklusa miatt, hiszen szinte mindig találunk zsege növényeket e fajtából.

Az egynyáriak, mint a nevük is mutatja egy nyarat élnek, tavasszal kikelnek, fejlődnek nyáron virágoznak, termést hoznak, majd elpusztulnak. Ilyen a búza, a kukorica és sok más gabona, melyeket magérlelésük után esély sincs életben tartani. A kétnyári pedig első évben leveleket nevel, és csak a második évben virágzik és hoz magot.

Botanikailag egynyáriak az átévelő ál évelők is, mert ez inkább kertészeti kategória, hiszen itt egynyárikról van szó, amik azért „átévelők”, mert a magjukat elszórják, azok a következő tavasszal kikelnek, átmentik magukat a következő évre. Tehát ezek valójában egynyáriak, csak a magjaik fagyűrők, és képesek tavasszal kikelni a téli fagyhatást követően is. Az átévelők évelőnek tűnhetnek, mert mindig előkerülnek a kertben.

Az utolsó csoport pedig az évelők, melyek több éven keresztül élnek. Vagy úgy, hogy fagyállók is, és a helyükön maradva minden tavasszal újra kihajtanak, vagy úgy évelők, hogy segítséget nyújtunk nekik (mint a dézsás növényeknek: leánderek, citrusok stb.), hogy télire fagymentes helyre visszük őket, és ott teleltetjük.

Kultúrnövényként másként élnek

A kultúrnövények körében az előbb említett életformák kicsit keverednek a gyakorlatban: egyes növények az eredeti élőhelyükön lehetnek évelők, de kultúrnövényként tartva sokszor egynyáriak. Miért is van ez? Mert a tél elpusztítja a nem télálló növényeket, tehát az eredeti élőhelyén (ahol nincs fagy) mondjuk évelő muskátliból, nálunk a tél egynyárit csinál. Innentől már csak elhatározás kérdése, hogy minek az átteleltetésével foglalkozunk, és mivel nem.

Mint az előbbi példák mutatják; a leándereket, a citromokat nem hagyjuk megfagyni, fagymentes helyre visszük télire. De a muskátlit, a paprikákat, paradicsomokat hagyjuk télen elpusztulni, és jövő évben újat veszünk vagy vetünk.

E szokáson lehet azonban változtatni, hiszen a díszpaprikák, a chili paprikák egy része is több évig élhet. Ha beviszük őket fagymentes, hűvös és lehetőleg világos helyre, úgy sok más paprika és paradicsomfajta is átteleltethető. (Ezeknél a paprikafajtáknál nem mindegy mi az alapfaj. Ha az évelő, akkor évekig tudjuk tartani, de ha az alapfaj egynyári, például *Capsicum annuum*, akkor ez nem fog összejönni).

Arra figyelni kell még, hogy paradicsomokból ne az óriásira növő, lugasra futtatandó típust akarjuk majd átteleltetni, hanem a kisebb növésű, de folyton növő típusút, évelő paprikákból

Bordó laboda

Hosszúlevelű laboda

Kapor

Földicseresznye

Laboda vagy spenótfa

Perilla

Lila spenótfa

Tyúkhúr

Körömvirág

ugyanez a helyzet. Másik lényeges dolog, hogy ahogy ősszel egyre hűvösebb az idő, kint e növények – kártevők és kórokozók megjelenése miatt – egyre inkább leromlanak. Amit teletetni akarunk azt érdemes már korábban becserepezni, és úgy tartani, hogy viszonylag jó állapotban induljon neki a télnek.

A felbukkanók

A kertben így kora nyáron érdemes figyelni, milyen kultúrnövények kelnek ki, amelyek tavaly elszórták a magjukat, és ha esetleg nem jó helyen jelennek meg, még átültethetjük őket, így ingyen jutottunk palántához.

Sok egyári virág is újra veti magát, például a gyógynövényként is alkalmazható körömvirág. Sokan a nyár slágeréhez a kovászos uborkához szükséges kaprot is így tartják, ahol megjelenik, meghagyják, és akkor lesz belőle amennyi kell. Kóktélpáradicsomok is megjelenhetnek így „véletlenül” ott, ahogy tavaly voltak, azért érdemes megismerni, hogy kultúrnövényeink hogyan néznek ki magoncként, hogy ne jussanak a gyomok sorsára. De az óriás laboda, vagy spenótfa, a nálunk még kevésbé ismert perilla is képesek erre a trükkre. Sőt az egyébként igen melegkedvelő földicseresznyének is vannak olyan változatai, melyek magjai túlélnek a telet, és tavasszal újra felbukkannak.

Becsüljük meg ezeket a fajokat, melyek megkímélnék bennünket az évenkénti magfogás, majd vetés munkafolyamataitól. Ezek többnyire jó ellenálló képességű növények, melyek – amellet hogy ezt az átélés trükkjét tökélyre fejlesztették – rendszerint kevés gondozással és növényvédelem nélkül is jól fejlődnek.

Nagy Z. Róbert

HERBÁCIÓ MAGAZIN
Rendelje meg a Herbáció magazint:
(megjelenik évszakonként)

mindössze 2200 Ft/év
Előfizethető bármelyik postán, vagy kérjen csekket
telefonon, emailben:
06 30 437 8900 nzs@herbacio.hu

Herbáció: kozmetikumok, népi gyógyreceptek, különleges
ételek, italok, tartósítványok: növényekből házilag...
A kreatív növényhasználók lapja...
A legújabb lapszám kapható a nagyobb újságárusoknál!

HERBÁCIÓ
Kozmetikumok, gyógyreceptek, növényekből, házilag
A NÉPI GYÓGYRECEPTEK MAGAZINJA
XVIII. évfolyam, 2. szám | 2023/2 - 699Ft
VIRÁGOK A TÁNYÉRON:
TÚLTOTT CUKKINIVIRÁG, VADVIRÁGOS
PALACSINTA, VIRÁGOS JOGHÜRTKREM
23% KAL DOLCSÓBB
ELŐFIZETVE!
A KÖLES ÉVE AZ IDEI
A CUKOR,
MINT SEBGYÓGYÍTÓ
Kozmetikumok bodsábal; arctonik; fürdő; krém; dezodor
Pezsetek; fenyőbál; muskátliból; csalamiból és más...
Nyári bőrvédelem, és a legújabb...
HERBÁCIÓ
www.herbacio.hu

Következő lapszámunk a nyári összevont – július-augusztus – lesz, melynek tervezett megjelenési időpontja július 14. Ígérjük, idén nyárra is bőséges olvasnivalót adunk Olvasóinknak. Néhány téma a lapból:

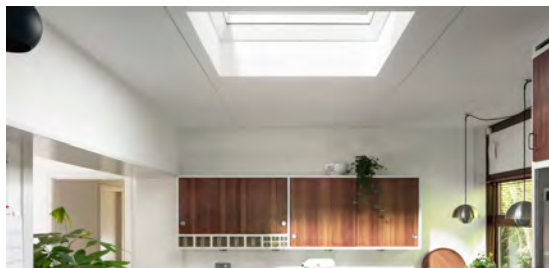

◀ Egy esztétikus, tökéletesen pormentes padló ma már alapelvárás egy garázs-zsal szemben is. Az olcsóbb megoldásokat, a kifejezetten autók alá szánt betonfestékeket gyűjtöttük össze

▲ Sok újdonságról is esik majd szó. Így kender-szigetelésről vagy éppen szálerősítésű betonról is írunk majd

▼ Elmarad ígéreteinket is mindenképpen teljesítjük a nyári duplában: jön majd a felülvilágító ablakokról, a lépcsőkorlátokról és a dekorbetonról szóló cikkünk is

ENERGIAMEGTAKARÍTÁS, KORSZERŰSÍTÉS

▲ Összevont lapszámunk kiemelt része otthonaink energiamegtakarítása, korszerűsítése. Idén, ez az építőipar leghangsúlyosabb része

▲ Klímával persze egyre többen fűtünk, de jó tudni, hogy ha kifejezetten fűtési célra választunk klímát, akkor egy kicsit másképpen kell gondolkodnunk

▲ A jövő energiaforrással között időről-időre a biogázt is emlegetik a szakemberek. Mi is az, és hogyan jön be a mindennapi gyakorlatunkba?

2023 a felújítások éve

Idén szinte minden család arra kényszerül, hogy átgondolja a háztartása energiafelhasználását. A szakértők szerint a növekvő árak és a bizonytalan gazdasági helyzet miatt 2023 az építkezés helyett az energetikai felújításokról szól majd. Azonban nem kell feltétlen költséges beruházásba vágni ahhoz, hogy energiahatékonyabbá tegyünk az otthonunkat, hiszen vannak olyan okos megoldások, amelyek a lakás szétbontása nélkül kivitelezhetők.

2023-ban minden korábbinál fontosabb szemponttá válik az épületek energiahatékonyasága, legyen szó az ingatlan piaci értékéről, vagy a befizetendő energiaszámlákról. Arra lehet számítani, hogy idén megnövekszik az érdeklődés a családi házak energiahatékonyaságát növelő, egyszerűen beszerezhető és egyben költséghatékony megoldások, így például az okos szabályzók iránt. Akár kisebb beruházással is érzékelhető megtakarítást lehet elérni. Elsőként érdemes felmérni az energiafelhasználásunkat, hogy megtaláljuk azokat a pontokat,

amelyekkel nagyobb beruházás nélkül is spórolhatunk. Az energiahatékonyasági szakértők szerint egy jól megtervezett energetikai felújítás akár 30-50%-kal csökkentheti egy családi ház energiafelhasználását. Ez komplex megoldások esetében igaz ilyen mértékben, de minden korszerűsítés hozzájárul a rezsizámla csökkentéséhez, ezért akár szűkebb pénztárcával is érdemes belevágni.

FitoHorm®

...AMI TERMÉSZETESEN
JÁR A NÖVÉNYNEK!

Szigetelés egy jobb holnapért

Egészséges szigetelés

URSA GLASSWOOL

Nem az a kérdés, hogy kiváló hő- és hangszigetelők és tűzállók-e.
Persze hogy azok!

A döntő érv, hogy az új URSA SF 32 Lignin és SF 34 Lignin ásványgyapot szigetelőanyagok az URSA Lignin technológiának köszönhetően messzemenően **egészségbarátok** és **környezetbarátok** is!
Válassza a természetes alternatívát!

www.ursa.hu

